

Azərbaycan və Türkiyənin dövlət başçıları arasındakı sarsılmaz birlik və qardaşlıq əlaqələri əməkdaşlıq üçün yolgöstəricisidir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 22-də Türkiyə Respublikasının səhiyyə naziri Fahrettin Kocanı qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Fahrettin Koca Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Rəcəb Tayyib Ərdoğanı çatdırmağı xahiş etdi.

Qonaq vurğuladı ki, Azərbaycanın və Türkiyənin dövlət başçıları arasında sarsılmaz birlik və qardaşlıq əlaqələri bütün digər qurumlar kimi, səhiyyə nazirlikləri arasında da əməkdaşlıq üçün yol-

göstəricisidir və bu baxımdan ölkələrimizin nazirlikləri sıx əməkdaşlıq həyata keçirirlər. Türkiyənin səhiyyə naziri Əliyevin rəhbərliyi ilə torpaqlarımızın işğaldan azad olunması dərindən sevinc hissi bəxş edir. Nazir şəhidlərlə bağlı başsağlığı verdi, qazilərə şəfa dilədi.

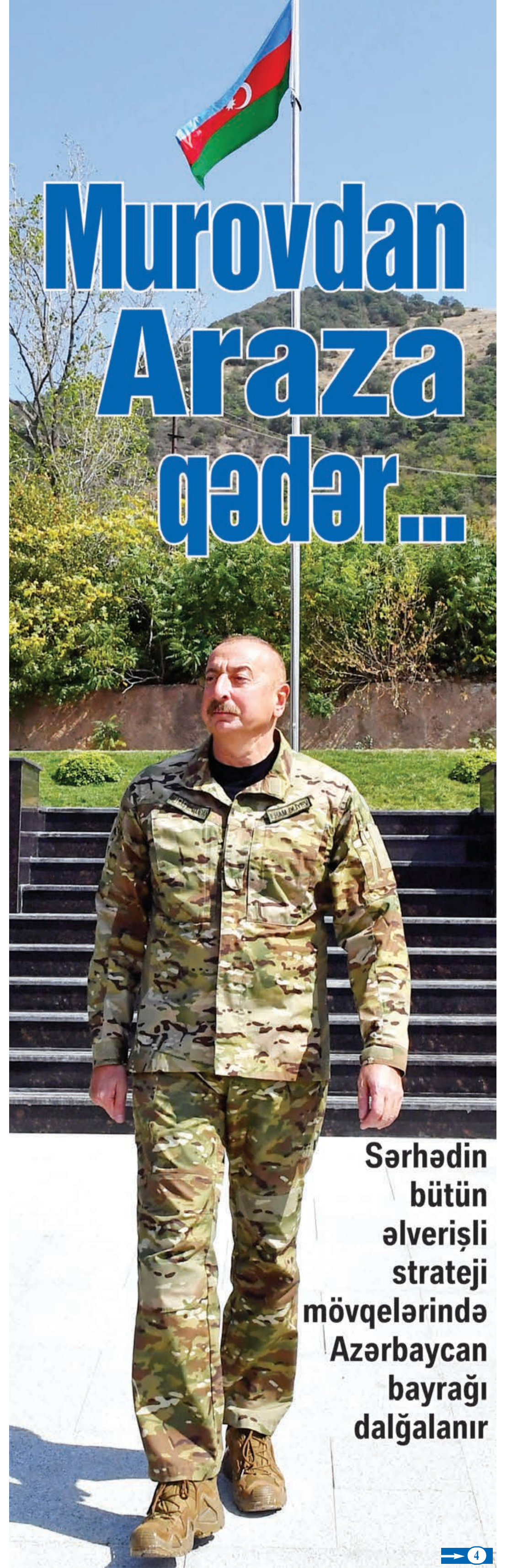
Şuşa Bəyannaməsinin əhəmiyyətini vurğulayan Fahrettin Koca bu sənəddə əksini tapan hədəflər istiqamətində səhiyyə sahəsində də əlaqələri inkişaf etdirmək və dərinləşdirmək üçün çalışdığını bildirdi. Türkiyəli nazir dedi ki, ölkəsində səhiyyə sahəsində əldə olunan təcrübəni və elmi

bilikləri azərbaycanlı həmkarlarla bölüşmək qardaşlıq borcudur. O, dövlətimizin başçısının dəstəyi ilə Bakıda keçirilən Azərbaycan-Türkiyə səhiyyə biznes-forumunun əhəmiyyətindən danışdı. Prezident İlham Əliyev Özbəkistanda Türkiyənin dövlət başçısı ilə görüşünü məm-

nunluqla xatırladı, dostluq və qardaşlıq əlaqələrimizin bütün sahələrdə durmadan inkişaf etdiyini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı Şuşa Bəyannaməsinə toxunaraq bunu münasibətlərimizin rəsmi təzahürü kimi qiymətləndirdi, bu bəyannamənin xalqlarımızın iradəsini, dövlətlərimizin maraqlarını əks etdirdiyini dedi.

Azərbaycan Prezidenti həm müharibə zamanı, həm də müharibədən sonrakı dövrdə Türkiyə hökuməti tərəfindən qazilərimizin müalicəsinə görə minnətdarlığını bildirdi.

Dövlətimizin başçısı Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində əməkdaşlığı qeyd etdi, bu baxımdan səhiyyə sahəsində də əlaqələrin tədriqləyici olduğunu dedi və Azərbaycan-Türkiyə səhiyyə biznes-forumunun önəminə toxundu.

Murovdan Araza qədər...

Sərhədin bütün əlverişli strateji mövqelərində Azərbaycan bayrağı dalğalanır

İlham Əliyev Laçın şəhərində və Zabux kəndində tam orta məktəblərin tikintisinə vəsait ayırıb

Prezident bununla bağlı sərəncamlar imzalayıb

Prezident fərman imzalayıb

Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yolu Polisi İdarəsinin Mərkəzi İnformasiya sistemi haqqında Əsasnamə təsdiq olunub

Laçın tezliklə keçmiş şöhrətini bərpa edəcək

Tarixi torpaqlarımızı 30 il işğal altında saxlayan ermənilər, digər ərazilərimizdə olduğu kimi, Laçında da vandalizm əməllərinə əl ataraq rayonu xarabazərliyə çeviriblər. Azərbaycan xalqına məxsus tarixi, dini, mədəni irsi tamamilə məhv ediblər. Erməni vəhşiləri bu bölgədə də ekoloji terror törədərək çayları, bulaqları qurudublar, ağacları kəsiblər, yanğınlara tördüblər, bir sözlə, bir həyat nişanəsinin belə qalmamasına çalışıblar.

Bununla belə, Laçın işğal olunduqdan sonrakı müddətdə ermənilər hərbi cinayət törədərək bəzi ərazilərdə - Laçın şəhərində, Zabux və Sus kəndlərində qanunsuz məskunlaşdırma da aparmışdılar.

Azərbaycanın yəhudi icmasına

Hörmətli həmvətənlər!

Sizi - Azərbaycanın yəhudi icmasını yeni il bayramınız Roş ha-Şana münasibətilə ürkədən təbrik edir, hər birinizə ən səmimi arzu və diləklərimi yetirirəm.

Ayrı-ayrı xalqlar və dinlər arasında qarşılıqlı hörmət və etimad mühtətinin hökm sürdüyü Azərbaycanda məskunlaşan və buranı özünə doğma vətən bilən yəhudi icması yüz illərdir ki, sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşayaraq özünəməxsus adət-ənənələrini, dil və mədəniyyətini qoruyub saxlamış, tarixin heç bir dönməndə antisemitizm və ayrı-seçkiliklə üzləşməmişdir.

Əsrlərboyu ölkəmizdə mövcud olan multikultural dəyərlərin, dözümlülük prinsiplərinin və mədəni özünüifadə müxtəlifliyinin təşviqi həyata keçirdiyimiz dövlət siyasətinin başlıca istiqamətlərindəndir.

Tədqirəlayiq haldır ki, yəhudiəsilli həmvətənlərimiz cəmiyyətimizin ayrılmaz hissəsi olaraq, digər xalqların və etiqadların nümayəndələri ilə birlikdə respublikamızda gedən böyük quruculuq işlərində yaxından iştirak edir, müasir Azərbaycanın inkişafı və tərəqqisi naminə səylərini əsirgəmir, dövlət müstəqilliyimizin daha da möhkəmləndirilməsində vətəndaşlıq borcunu ləyaqətlə yerinə yetirirlər.

Əziz dostlar!

Roş ha-Şana yeniliyi, mənəvi sağlığı, xeyirxahlıq və həmrəylik duyğularını təcəssüm etdirir. Qoy, bu nurlu bayram ailələrinizə səadət, süfrələrinizə xeyir-bərəkət gətirsin.

Bayramınız mübarək olsun!

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 sentyabr 2022-ci il

Yeni yol Laçın Beynəlxalq Hava Limanına rahat gediş-gəlişi təmin edəcək

Erməni faşizmi sülhə qənim kəsildiyini əməlləri ilə təsdiqləyir

Biz müharibə şəraitində olmağımıza baxmayaraq, son 20 ildə 19 min kilometr avtomobil yolu, 1400 kilometr dəmir yolu tikdik və ya əsaslı təmir etdik. Azərbaycan 2020-ci il İkinci Qarabağ müharibəsindəki qələbədə sonra işğaldan azad edilmiş ərazilərdə minlərlə kilometr avtomobil yolu və yüzlərlə kilometr dəmir yolu çəkdi. Ermənistana bu illər ərzində

yalnız Qafqazda müharibəni kömürə, Rusiyaya, Türkiyəyə, İrana və hətta Qərbi dövlətlərinə də Qafqazda müharibəyə çəkmək üçün bütün cəhdini qoymuşdur. Lakin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev qətiyyətli lider keyfiyyətləri ilə həmişə erməni faşistlərini məğlub edib və bu, sülhə məcbur etməklə nəticələndirəcək.

Azərbaycan "yaşıl enerji" istehsalına da sanballı töhfələr verəcək

Bərpaolunan enerji sahəsində zəngin təcrübəsi olan xarici şirkətlər də Azərbaycanın dayanıqlı, ucuz və ekoloji cəhətdən təmiz enerji növləri ilə təmin edilməsi prosesinə inamla qoşulublar. Xüsusilə Prezidentimizin işğaldan azad edilmiş əraziləri "yaşıl enerji" zonası elan etməsi böyük maraq doğurur. Məsələn, bəzi şirkətlərlə Cəbrayıl rayonunda tikiləcək

200 meqavatdan çox gücə malik olan günəş-elektrik stansiyası layihəsi ilə bağlı məsələlər uğurla həll edilir.

Bir sıra digər ölkə və şirkətlərin də Azərbaycanla bu sahədə əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq etmək istəyi və məqsədləri var. Bunu təkcə cari ay ərzində Energetika Nazirliyində keçirilən görüşlər də təsdiqləyir.

Ger qaytarılan ƏDV məbləği artıb

Laçın şəhəri, 2 nömrəli tam orta məktəb binasının layihələndirilməsi, əsaslı təmiri və bərpası ilə bağlı tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Laçın şəhəri, 2 nömrəli tam orta məktəb binasının layihələndirilməsi, əsaslı təmiri və bərpası məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsində işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası üçün nəzərdə tutulan vəsaitdən Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinə ilkin olaraq 800,0 (səkkiz yüz) min manat ayrılın.
2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.
3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.
4. Bu Sərəncam imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 sentyabr 2022-ci il

Laçın rayonu, Zabux kənd tam orta məktəb binasının layihələndirilməsi, əsaslı təmiri və bərpası ilə bağlı tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Laçın rayonu, Zabux kənd tam orta məktəb binasının layihələndirilməsi, əsaslı təmiri və bərpası məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsində işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası üçün nəzərdə tutulan vəsaitdən Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinə ilkin olaraq 300,0 (üç yüz) min manat ayrılın.
2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.
3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.
4. Bu Sərəncam imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 sentyabr 2022-ci il

"Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin Mərkəzi informasiya sistemi haqqında Əsasnaməsi"nin təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. "Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin Mərkəzi informasiya sistemi haqqında Əsasnaməsi" təsdiq edilsin (*əlavə olunur*).

2. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi "Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları"nın təsdiq edilməsi və elektron hökumətlə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli Fərmanına uyğun olaraq Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin mərkəzi informasiya sisteminin aidiyyəti dövlət informasiya ehtiyatları və sistemləri ilə əlaqələndirilməsini Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin Mərkəzi informasiya sistemi haqqında Əsasnaməsi"ne əlavə "Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin mərkəzi informasiya sisteminin fəaliyyətində iştirak edən dövlət orqanlarının (qurumlarının) Siyahısı"nda qeyd olunan dövlət orqanları (qurumları) həmin Əsasnamənin 7-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə olunmasını təmin etmək məqsədilə altı ay müddətində zəruri tədbirlər görünlər və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versinlər.

4. Bu Fərmanın 1-ci hissəsi ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin mərkəzi informasiya sistemi haqqında Əsasnaməsi"ne əlavə "Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin mərkəzi informasiya sisteminin fəaliyyətində iştirak edən dövlət orqanlarının (qurumlarının) Siyahısı"nda qeyd olunan dövlət orqanları (qurumları) həmin Əsasnamənin 7-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə olunmasını təmin etmək məqsədilə altı ay müddətində zəruri tədbirlər görünlər və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versinlər.

5. Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin

2019-cu il 3 iyun tarixli 718 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Hökumət buludu" (G-cloud) Konsepsiyası"na uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin mərkəzi informasiya sisteminin "Hökumət buludu"na keçidinin təşkili ilə bağlı tədbirlər görünlər.

6. Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rəhbərliyi və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti "Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin mərkəzi informasiya sistemi"nin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün birgə zəruri tədbirlər görünlər.

7. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 sentyabr 2022-ci il

Fərmana edilməsi əlavə ilə
www.azerbaijan-news.az saytında tanış ola bilərsiniz.

Prezident İlham Əliyevin göstərişinə əsasən bölgələrdə vətəndaşların qəbulu keçirilir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına və vətəndaşların bölgələrdə qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazov sentyabrın 22-də Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsində növbəti qəbul keçirib.

Şəhər baş polis idarəsinin inzibati binasında Gəncə, Göygöl, Samux, Kəlbəcər, Daşkəsən, Ağstafa, Tovuz, Gədəbəy, Qax və Şəmkir şəhər və rayonlarından qəbula gələn vətəndaşların müraciətlərini dinləyən nazir onların problemlərini həlli üçün nazirliyin aidiyyəti baş idarə və idarə rəislərinə tapşırıqlar verib. Müraciətlərin əksəriyyəti yerində həllini tapıb.

Qəbula gələn vətəndaşlar onlara göstərilən diqqət və qayğıya, dövlət qurumlarının rəhbərləri tərəfindən oriza və müraciətlərinə operativ yanaşılmasına görə ölkə Prezidentinə minnətdarlıq ediblər.

***

Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi general-polkovnik Arzu Rəhimov sentyabrın 22-də Tərtərdə Ağdam, Ağcabədi, Bərdə və Tərtər rayonlarından olan vətəndaşların qəbulunu həyata keçirib.

Qəbulda 52 vətəndaşın müraciəti dinlənib. Müraciətlər əsasən həqiqi hərbi xidmətə və ya işə qəbul, övladının xidmət

yerinin müəyyənəndirilməsi, övladlarının təkrar tibbi müayinəyə cəlb olunaraq həqiqi hərbi xidmətə göndərilməsi, təkrar tibbi şəhadətləndirmə, veteran adı və vəsiqəsinin verilməsi, könüllü hərbi xidmətə göndərilmə, eləcə də digər məsələlər ilə bağlı olub.

Qəbul edilən vətəndaşların müraciətlərinin bir çoxu yerində öz həllini tapıb, araşdırılmasına ehtiyac olan məsələlər qanunvericiliyə uyğun olaraq tədbirlər görülməsi üçün nəzərdə götürülüb. Bəzi vətəndaşlar tərəfindən qaldırılan və xidmətin səlahiyyətlərinə aid olmayan müraciətlər isə aidiyyəti orqanlara çatdırılması üçün qeydiyyata alınıb.

Baş prokuror Fransanın ölkəmizdəki səfiri ilə görüşüb

Sentyabrın 22-də baş prokuror Kamran Əliyev Fransa Respublikasının ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Zakari Qros ilə görüşüb.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, qonağı salamlayan baş prokuror ölkələrimiz arasında ənənəvi dostluq və tərəfdaşlıq əlaqələrinə, bütün sahələrdə işgüzar münasibətlərin mövcudluğuna toxunaraq, əməkdaşlığın uğurla inkişaf etdiyini qeyd edib.

Kamran Əliyev ölkəmizdə diplomatik missiyanı başa vuran səfir Zakari Qrosla səmərəli fəaliyyətinə, ölkə Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə Baş Prokurorluq tərəfindən təşkil edilmiş mətbuat konfransları və brifinqlərdə iştirak etdiyinə və ölkələrimizin hüquq-mühafizə

orqanları arasında konstruktiv əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasında söylərinə görə təşəkkürünü bildirib və ona gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb. Baş prokuror ölkə rəhbərliyinin diqqət və qayğısı ilə Qarabağda aparılan bərpa və yenidənqurma işləri haqda səfiri məlumatlandırıb.

Səmimi qəbula görə minnətdarlığını bildiren səfir Azərbaycanı fəaliyyətini məmnunluqla bildirərək Fransanın Azərbaycanla əlaqələrinə böyük önəm verdiyini və münasibətlərin yüksək səviyyədə və müvəffəqiyyətlə inkişaf etdiyini, eləcə də iki ölkə arasında iqtisadi, nəqliyyat, humanitar və digər sahələrdə əməkdaşlığın əhəmiyyətinə

toxunaraq ikitərəfli məsələlərin bir çox sahələr üzrə irəli aparılması imkanlarının mövcud olduğunu qeyd edib. Fransanın Qarabağda minatəmizləmə fəaliyyətində iştirak etdiyini bildiren səfir ölkəsinin şirkətlərinin işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulmasında maraqlı olduqlarını vurğulayıb.

Z.Qros ölkəmizin prokurorluq orqanlarında aparılan köklü islahatları yüksək qiymətləndirərək gələcəkdə Azərbaycan prokurorluğunun əməkdaşlarının Fransanın Dövlət Qulluğu üzrə Milli İnstitutu (keçmiş ENA) və Milli Magistratlar Məktəbində (ENM) təcrübə keçmələri üçün geniş imkanlar olduğunu bildirib.

Daha sonra sentyabrın 18-də Azərbaycanın Parisdəki səfirliyinin inzibati binasına etnik ermənilərdən ibarət radikal

qruplaşma tərəfindən hücum edilməsi faktı ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb. Azərbaycan Respublikasının baş prokuroru tərəfindən başlanmış cinayət işinin istintaqının Fransanın aidiyyəti orqanları ilə birgə əməkdaşlıq çərçivəsində aparılmasının vacibliyi qeyd olunaraq bu barədə müvafiq razılıq əldə olub. Səfir Qros baş verən hadisənin təsəvvüf doğurduğunu bildirərək Fransa tərəfindən hadisəyə müvafiq hüquqi qiymətin verilməsi üçün aidiyyəti addımların atılacağı qeyd edib. Həmçinin bildirilib ki, ölkəmizin Parisdəki diplomatik nümayəndəliklərinin inzibati binaları hazırda tam şəkildə polis tərəfindən qorunur.

Görüşdə tərəfləri maraqlandıran bir sıra digər məsələlər müzakirə olunub, faydalı fikir mübadiləsi aparılıb.

Nazirlər Kabinetinin geniş iclası olub

Sentyabrın 22-də Baş nazir Əli Əsədovun sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il üzrə dövlət büdcəsinin və icmal büdcəsinin layihələri və sonrakı üç il üçün icmal büdcənin göstəricilərinin, 2023-cü il və növbəti üç il üzrə iqtisadi və sosial inkişaf konsepsiyasının və proqnoz göstəricilərinin müzakirəsinə həsr olunan geniş iclası keçirilib.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, iclası açan Baş nazir Ə.Əsədov sentyabrın 12-si gecə və 13-ü səhər saatlarında Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədində törədilən genişmiqyaslı təxribat nəticəsində şəhid olan hərbiçilərimizin öz xatirəsini ehtiramla yad etdi, onların ailələrinə və yaxınlarına dərin hüznü başsağlığı verdi. Qeyd edildi ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri bu təxribatın qarşısını qətiyyətlə alıb. Baş vermiş təxribat və artan gərginliyə görə bütün məsuliyyətin Ermənistanın üzərinə düşdüyü bildirildi.

Xüsusi vurğulandı ki, baş vermiş təxribatlar fonunda ölkəmizin müdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsi və onun daim lazım olan səviyyədə saxlanılması dövlətimizin, o cümlədən hökumətin birbaşa qarşısında duran əsas və zəruri olan məsələlərdəndir.

Qeyd edildi ki, Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin müdafiə potensialının və ordumuzun maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, onun müasir hərbi texnika və silah-sursatla təchizatı və hərbiçilərin sosial-moşət və xidmət şəraitinin yaxşılaşdırılması hər zaman əsas xərc istiqamətlərindən biri olacaq. Bu istiqamətdə gələn ilin büdcəsində 5,3 milyard manatdan artıq vəsait nəzərdə tutulub.

Diqqətə çatdırıldı ki, bütlükdə 2023-cü il və növbəti 3 il üçün dövlət və icmal büdcə layihələri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"ə uyğun olaraq Prezidentin 2022-ci il 22 iyul tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"ndakı hədəflər nəzərə alınmaqla hazırlanıb.

2023-cü ilin dövlət büdcəsində strategiya ilə nəzərdə tutulan layihə və tədbirlərin maliyyələşdirilməsi üçün 5,2 milyard manat vəsaitin ayrıldığı bildirildi.

Həmçinin vurğulandı ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 2022-ci ilin altı ayının yekunlarına bəsr olunan müsavirədə çıxışı zamanı 2023-cü ilin dövlət büdcəsinin hazırlanması ilə əlaqədar hökumətə bir sıra tapşırıqlar vermiş, həmin tapşırıqlar büdcə layihəsinin hazırlanması prosesində nəzərə alınıb.

Ölkəmizin uğurlu inkişafından söz açan Baş nazir bu müsbət tendensiyanın cari ilin 8 ayının nəticələrində özünü təsdiqlədiyini vurğuladı. "Belə ki, 8 ayda iqtisadi artım 5,8 faiz, o cümlədən qeyri-neft sektoru üzrə 10,3 faiz artıb, qeyri-neft sahəsində 9 faiz artım qeydə alınıb. Xarici ticarət dövriyyəmiş 35 milyard dollar təşkil edib", - deyərək Baş nazir bildirdi.

Qeyd edildi ki, hazırda ölkənin strateji valyuta ehtiyatları 2,7 milyard dollar artaraq təxminən 56 milyard dollara yaxındır və birbaşa xarici dövlət borcunu 7 dəfədən artıq üstələyir.

2023-cü il dövlət büdcəsi layihəsi barədə ümumi məlumat verən Baş nazir büdcə gəlirlərinin 30,7 milyard manat, xərclərinin isə 33,3 milyard manat səviyyəsində nəzərdə tutulduğunu diqqətə çatdırdı. Bildirildi ki, büdcə kəsirinin ümumi daxili məhsula nisbəti 2,4 faiz təşkil edir.

Əhalinin, şəhid ailələrinin, qazilərin sosial müdafiəsi və sosial təminatının gücləndirilməsinin, aztəminatlı əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılmasının daim dövlət siyasətinin diqqət mərkəzində olduğu vurğulandı. Qeyd edildi ki, bu istiqamətdə islahatların davam etdirilməsi, inflyasiya təzyiqi nəzərə alınmaqla həssas əhali qruplarına sosial dəstək tədbirlərinin həyata keçirilməsi üçün 2023-cü il üzrə dövlət büdcəsinin sosial-

yönlü xərcləri cari illə müqayisədə 9,2 faiz çox nəzərdə tutulub.

Bildirildi ki, əhalinin sağlamlığının qorunması, icbari tibbi sığortası, dərman preparatlarına olan tələbatın ödənilməsi, müayinə, müalicə və reabilitasiyanın həyata keçirilməsi və bu sahənin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi məqsədilə növbəti ildə səhiyyə sisteminin təminatına da diqqət artırılacaqdır.

"2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"na əsasən, təhsil sahəsində islahatların aparılmasının əsas hədəflərdən biri kimi müəyyən edildiyi diqqətə çatdırıldı. Ümumi təhsildə islahatların davam etdirilməsi, peşə təhsilinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi, ali təhsilin ölçəntənliyinin və əhatəliliyinin artırılması və bir çox digər istiqamətlər üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsinin nəzərdə tutulduğu qeyd edildi.

Son dövrlərdə müşahidə olunan regional və qlobal geosiyasi çağırışların, istehsal zəncirində qırılmaların, həmçinin daşınma və logistika xərclərinin yüksəlməsinin dünya ərzaq qiymətlərinin bahalaşmasına, ərzaq qıtlığına, əksər ölkələrdə ərzaq məhsulları üzrə inflyasiyanın ikiqəməli səviyyəyə çatmasına səbəb olduğu diqqətə çatdırıldı.

Təbii olaraq dünya ərzaq bazarlarındakı vəziyyətin əksər ölkələrdə olduğu kimi, Azərbaycan üçün də ərzaq təminatı və ərzaq təhlükəsizliyi, idxaldan asılılıq səviyyəsinin azaldılması məsələlərini daha da aktuallaşdırdığı bildirildi.

Diqqətə çatdırıldı ki, hazırda qlobal miqyasda da əsas çağırışlardan olan ərzaq təhlükəsizliyi tədbirləri üçün dövlət büdcə xərclərinin həcimi də artırılacaq. O cümlədən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Ərzaqlıq buğda ilə özünütəminat etmə səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün dair bir sıra tədbirlər haqqında" 2022-ci il 19 iyul ta-

riqli Fərmandan irəli gələn tədbirlər üçün gələn ilin dövlət büdcəsində müvafiq vəsaitin nəzərdə tutulduğu qeyd edildi.

Eyni zamanda dövlət başçısının tapşırıqlarına əsasən, kənd təsərrüfatının inkişafının hökumət üçün əsas prioritetlərdən biri olduğu vurğulandı. Bildirildi ki, 2023-cü ilin dövlət büdcəsində kənd təsərrüfatının inkişafı üzrə büdcə xərcləri cari illə müqayisədə 20,5 faiz çoxdur.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının bərpası, işğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük qayıdışın təmin edilməsi üçün şəhər və kəndlərin yenidən qurulması, həmin ərazilərdə müasir infrastrukturun yaradılması məqsədilə 2023-cü ilin dövlət büdcəsində 3 milyard manat vəsaitin nəzərdə tutulduğu diqqətə çatdırıldı.

Daha sonra maliyyə naziri Samir Şərifov Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il üzrə dövlət büdcəsinin və icmal büdcəsinin layihələri və sonrakı üç il üçün icmal büdcəsinin məqsədilə 2023-cü ilin dövlət büdcəsində 3 milyard manat vəsaitin nəzərdə tutulduğu diqqətə çatdırıldı.

Daha sonra maliyyə naziri Samir Şərifov Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il üzrə dövlət büdcəsinin və icmal büdcəsinin layihələri və sonrakı üç il üçün icmal büdcəsinin məqsədilə 2023-cü ilin dövlət büdcəsində 3 milyard manat vəsaitin nəzərdə tutulduğu diqqətə çatdırıldı.

Müzakirələr zamanı səsləndirilən fikir və təkliflərin "Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il üzrə dövlət büdcəsinin və icmal büdcəsinin layihələri və sonrakı üç il üçün icmal büdcəsinin göstəriciləri" və "Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il və növbəti üç il üzrə iqtisadi və sosial inkişaf konsepsiyası və proqnoz göstəriciləri" layihələrində nəzərə alınaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim edilməsinə qərar verildi.

Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin payız sessiyasında ilk iclası keçirilib

Sentyabrın 22-də Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin 2022-ci ilin payız sessiyasında ilk iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyət-ə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, Milli Məclis Sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli əvvəlcə Azərbaycanla sərhəddə Ermənistanın törətdiyi son təxribatlarındən söz açıb. Bildirib ki, Ermənistan silahlı qüvvələrinin sərhəddə törətdikləri genişmiqyaslı təxribatın qarşısını rəşadətli Azərbaycan Ordusu tərəfindən uğurla alınıb. İclasda qəhrəman şəhidlərimizin öz xatirəsi bərdə-qıyılıq sükutla yad edilib.

Komitə sədri gündəliyin ilk iki məsələsinin Milli Məclisin 2022-ci ilin yaz və növbədənkonar sessiyaları dövründə Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsində görülən işlər barədə hesabat və komitənin 2022-ci ilin payız sessiyası üçün iş planı olduğunu bildirdi. Qeyd olunub ki, hesabata dövründə komitənin 23 iclası keçirilib, icaslarda 105 məsələyə baxılıb. Komitədə 31 qanun layihəsi üç oxunuşda, 5 qanun layihəsi bir oxunuşda müzakirə edilib. Həmçinin ötən sessiya dövründə komitəyə daxil olmuş 250-yə qədər müəricət araşdırılıb, müvafiq tədbirlər görülmüş, onların həlli üçün aidiyyəti təşkilatlar qarşısında məsələ qaldırılıb.

Komitənin 2022-ci ilin payız sessiyasında görəcəyi işlərlə bağlı bildirilib ki, iş planında komitəyə daxil olacaq qanun layihələrinin və digər sənədlərin müzakirəsi, onlara rəy və təkliflərin hazırlanması nəzərdə tutulub.

Gündəliyin 3-cü və 4-cü məsələləri ilə bağlı komitə üzvü Nizami Səfərov məlumat verib. O bildirib ki, üçüncü məsələ "Ekstradisiya haqqında" Avropa Konvensiyasına Dördüncü Əlavə Protokolun təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsidir. Qeyd olunub ki, əlavə protokol 1957-ci ildə qəbul edilmiş "Ekstradisiya haqqında" Avropa Konvensiyasının bir sıra müddəalarının müasirləşdirilməsi və onların tamlanması məqsədinə xidmət edir.

4-cü məsələ olan "Mülki və ya ticarət işləri üzrə məhkəmə və qeyri-məhkəmə sənədlərinin xaricdə təqdim edilməsi haqqında" Konvensiyanın təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsi xaricdə təqdim ediləcək məhkəmə və qeyri-məhkəmə sənədlərinin ünvanlanan şəxsin nəzərinə vaxtında çatdırılmasını təmin etmək üçün müvafiq vasitələrin yaradılması nəzərdə tutulur.

Qeyd olunub ki, hər iki konvensiyanın müddəaları münaqişənin noticələri tamamilə aradan qaldırılana və Ermənistanla münasibətlər normalaşana qədər Azərbaycan tərəfindən Ermənistanla münasibətdə tətbiq edilməyəcək.

"Uşaqlara görə aliməntin tutulması və ailənin saxlanılmasının digər formalarının beynəlxalq qaydası haqqında" Konvensiyanın təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsinə komitənin sədri Əli Hüseynli təqdim edib. O, bildirib ki, konvensiya uşaqlara görə aliməntin tutulması və ailənin saxlanılmasının digər formalarının beynəlxalq qaydası üzrə dövlətlər arasında əməkdaşlığın təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutulur və bu konvensiyaya da Azərbaycan Ermənistanla münasibətdə məlum qeyd-şərtlə qoşulur.

Növbəti üç məsələ haqqında komitə üzvü Əminə Ağazadə məlumat verib. O bildirib ki, birinci oxunuşda olan "Prokurorluq haqqında" və "Prokurorluq orqanlarında qulluqkeçmə haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələri dövlət qulluqçularının əməkhaqqı sisteminin təkmilləşdirilməsi, eyni vahid əməkhaqqı sisteminin tətbiqi ilə bağlı aparılan islahatların davamıdır.

Birinci oxunuşda olan digər qanun layihəsinin isə "Prokurorluq orqanlarında qulluqda fərfələnməyə görə" və "Prokurorluq orqanları ilə səmərəli əməkdaşlığa görə" Azərbaycan Respublikası medallarının təsis edilməsi ilə əlaqədar "Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi ilə bağlı olduğu bildirilib.

Əli Hüseynli gündəliyin 9-24-cü məsələlərinin parlamentə bir paketdə daxil olduğunu bildirib.

Belo ki, bəzi qanunlara dəyişiklik nəzərdə tutulub. Onlar eyni mahiyyətə daşıyır. Sənədlər Azərbaycan Respublikası Prezidenti tərəfindən təsdiq edilmiş "Açıq hökumətin təşviqinə dair 2020-2022-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı"nın 4.2-ci bəndinə əsasən hazırlanıb. Məqsəd dövlət xidmətlərinin göstərilməsi üçün zəruri olan sənəd və məlumatın digər dövlət qurumunda mövcud olduğu halda, vətəndaşdan tələb edilmədən Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsi ilə müvafiq dövlət qurumundan alınmasının təmin olunmasıdır.

Gündəliyin 25-ci məsələsi ilə bağlı Əli Hüseynli bildirib ki, "İnsan alverinə qarşı mübarizə haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsində (birinci oxunuş) qanuna əlavə təklif olunub. Əlavəyə görə, milli fəaliyyət planı iştirakçılarının fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi Milli Koordinator yanında ictimai əsaslarla fəaliyyət göstərən işçi Qrup vasitəsilə həyata keçirilir.

Gündəlikdəki növbəti məsələ haqqında deputat Kamal Cəfərov məlumat verib. O bildirib ki, İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (birinci oxunuş) "Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında" qanunun icrası ilə əlaqədar hazırlanıb.

Cəzalarn İcrası Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (birinci oxunuş) ilə bağlı deputat Nizami Səfərov arayı verərək bildirdi ki, sənəd məhkumlarla və digər şəxslərlə əlaqədar qanun layihələri barədə məlumat verərək Kamal Cəfərovun bildirdi ki, sənədlərdə Azərbaycan xaricə və xaricdən Azərbaycana qanunsuz pul köçürülməsi fəaliyyətinə qarşı mübarizənin gücləndirilməsi nəzərdə tutulub.

30-cu məsələ ilə bağlı komitə sədri Əli Hüseynli arayı verib. Bildirib ki, "Dövlət qulluğu haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) yeni yaradılan dövlət orqanlarında vəzifə tutan dövlət qulluqçularının inzibati vəzifələrinin müvafiq təsnifata aidiyyətinin müəyyənləşdirilməsi məqsədilə hazırlanıb.

Növbəti 31-33-cü məsələlərin - Mülki Məcəllədə dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (birinci oxunuş), "Daşınmaz əmlakın dövlət reyestrində dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) və "Notariat haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) ilə bağlı məlumat sənədlərinin ölkədə elektron xidmətlərin inkişafı və dövlət xidmətlərinin vətəndaşlarımızla daha

rahat və daha şəffaf şəkildə göstərilməsi baxımından əhəmiyyəti vurğulanıb. Gündəlikdəki Cinayət Məcəlləsində və Cinayət-Prosesual Məcəllədə dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihələri (birinci oxunuş) barədə bildiriş ki, sənədlər "Cinayət fəaliyyətdən əldə edilən gəlirlərin ləqəlləşdirilməsinə, axtarışına, həbsinə, müsadirəsinə və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə dair" Avropa Şurası Konvensiyasının müddəalarının icrası məqsədilə hazırlanıb.

"Dövlət qulluğu haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) barədə qanun layihəsinin müzakirəyə təqdim edən Əli Hüseynli dəyişikliyin "Əmək pensiyaları haqqında" qanuna təklif edilən dəyişikliklərdən irəli gəldiyini qeyd edib. Dəyişiklik ölkədə aparılan sosial islahatların davamı olaraq pensiya təminatı sisteminə sosial sığorta prinsipini daha da möhkəmləndirilməsinə, pensiya artımlarında vahid indeksasiya metodunun tətbiqinə xidmət edir.

Daha sonra "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestrində dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) müzakirəyə çıxarılıb. Qeyd olunub ki, sənəd kommersiya hüquq şəxslərinin təsisçiləri və onların nizamnamə kapitalındakı payları barədə məlumatlara antiinhişar fəaliyyətini həyata keçirən orqana çıxış imkanı yaradır.

Komitə gündəlikdəki "Yol hərəkəti haqqında", "Notariat haqqında" və "Daşınmaz əmlakın dövlət reyestrində dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) müzakirəyə çıxarılıb. Qeyd olunub ki, sənəd kommersiya hüquq şəxslərinin təsisçiləri və onların nizamnamə kapitalındakı payları barədə məlumatlara antiinhişar fəaliyyətini həyata keçirən orqana çıxış imkanı yaradır.

Deputatlar 2022-ci ilin yaz və növbədənkonar sessiyalarında Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsində görülən işləri qonaq-təbş sayıblar, komitənin 2022-ci ilin payız sessiyası üçün iş planını təsdiqləyiblər, gündəlikdəki qanun layihələrinin Milli Məclisin plənarn iclasının müzakirəsinə tövsiyə ediblər.

Məsələlərin müzakirəsində Milli Məclis Sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli, komitə sədrinin müavini Qüdrət Həsənzadə, komitənin üzvü Tahir Kərimli, Elşən Musayev, Əminə Ağazadə, Nizami Səfərov, Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun Hüquqi Təminat və İnsan Hüquqları İdarəsinin rəisi Aynur Osmanova çıxış ediblər.

"Azərbaycan"

Qonaqlar Fəxrə xiyabanda xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsini ehtiramla yad edərək məzarları önünə gül dəstələri düzüblər.

Şəhidlər xiyabanına gələn nümayəndə heyəti ölkəmizin müstəqilliyə və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsini ehtiramla yad edərək məzarları önünə gül dəstələri düzüblər. AHİK sədri Azərbaycan və Türkiyənin bütün müstəqilliyə və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsini ehtiramla yad edərək məzarları önünə gül dəstələri düzüblər. O qeyd edib ki, iki dövlət arasında münasibətlərin yüksək səviyyəyə çatdırılması Ulu Öndər Heydər Əliyevin daim diqqət mərkəzində olub. Dövlət başçısı İlham Əliyev prezident seçildikdən sonra da Türkiyə ilə münasibətlərin inkişafı ölkəmizin xarici siyasətinin mühüm tərəfini təşkil edib. Prezident İlham Əliyev ilə Prezident Rəcəb Tayyib Ərdوغانın qarşılıqlı münasibətlərinin, həmçinin dostluq əlaqələrinin inkişafına, xalqlarımızın yaxınlaşmasına səbəb olub.

Sonra AHİK sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyevlə görüşdə Azərbaycan və Türkiyənin dostluq əlaqələrinin inkişafı, enerji və orzaq təhlükəsizliyi sahəsində əməkdaşlıq, digər qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər barədə öz fikirlərini açıqlayıblar.

Söhbət zamanı deputatlar Tural Gənçəliyev, Vüqar Bayramov, Məzahir Əfəndiyev, ölkəmizin Belqradadakı səfiri Vəlif Sadıqov ikitərəfli əlaqələrin inkişafı, enerji və orzaq təhlükəsizliyi sahəsində əməkdaşlıq, digər qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər barədə öz fikirlərini açıqlayıblar.

Söhbət zamanı deputatlar Tural Gənçəliyev, Vüqar Bayramov, Məzahir Əfəndiyev, ölkəmizin Belqradadakı səfiri Vəlif Sadıqov ikitərəfli əlaqələrin inkişafı, enerji və orzaq təhlükəsizliyi sahəsində əməkdaşlıq, digər qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər barədə öz fikirlərini açıqlayıblar.

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun təsdiq etdiyi döyüş hazırlığı planına əsasən Hərbi Dəniz Qüvvələrində keçirilən komanda-qərargah təlimi başa çatıb.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-ə bildirilib ki, təlim planına uyğun olaraq həyocan signalı ilə li-

mandan ayrılan gəmilər Xəzər dənizində Azərbaycanın məxsus sektorunda lövbərə duraraq enerji infrastrukturlarının mühafizəsini təşkil ediblər. Döyüş atılı təlimdə həmçinin şərti düşmənin suüstü hücum vasitələrinin, üzən mina və hava hədəflərinin, eləcə də terror-diversiya qruplarının məhv edilməsi

üzrə tapşırıqlar hərbi dəyişicilərimiz tərəfindən yüksək peşəkariyyətlə yerinə yetirilib. Döyüş fəaliyyətlərinin təşkili, o cümlədən qüvvələrin döyüşdə idarə olunması üzrə komandirlər və qərargah zabitlərinin bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi məqsədilə keçirilən təlimdə qarşıya qoyulan tapşırıqlar uğurla icra olunub.

"Azərbaycan"

Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Nyu Yorkda bir sıra görüşlər keçirib

Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Nyu Yorkda BMT Baş Assambleyasının 77-ci sessiyasının yüksək səviyyəli həftəsi çərçivəsində Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin (AQEM) xarici işlər nazirlərinin qeyri-formal görüşündə iştirak edib.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən bildirilib ki, Qazaxıstanın sədrliyi ilə keçirilmiş görüşdə nazir Ceyhun Bayramov çıxış edib. Nazir çıxışında qlobal təhlükəsizliyə, sabitliyə, iqtisadi inkişafa qarşı artan çağırışlar nəzərə alınmaqla regional qarşılıqlı əlaqəyə və əməkdaşlığa ehtiyacın artdığını qeyd edib. Bu kontekstdə AQEM-in dialoqu və əməkdaşlığın təşviq edilməsi, etimadın qurulması, bununla da bölgədə təhlükəsizliyin və rifahın təmin edilməsi üçün əhəmiyyətli platforma olduğu bildirilib.

Azərbaycanın xarici işlər naziri çıxış zamanı regional və beynəlxalq təhlükəsizliyin, habelə sabitliyin təmin edilməsi üçün beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə, xüsusilə də suverenlik, ərazi bütövlüyü və sərhədlərin toxunulmazlığına hörmət edilməsinin möhkəmləndirilməsinin zəruriliyini diqqətə çatdırıb.

Həmçinin etimad quruculuğu tədbirlərinin həyata keçirilməsi üçün AQEM prosesinin əhəmiyyəti qeyd olunub. Bu xüsusda ölkəmizin AQEM-də əlaqələndirilməsinə həyata keçirdiyi təhlükəsiz və səmərəli nəqliyyat dəhlizləri sistemləri üzrə etimad quruculuğu tədbirləri çərçivəsində AQEM üzv dövlətləri arasında nəqliyyat və bağlantıları fəal surətdə təşviq etdiyi, "Şərqi-Qərbi" və "Şimal-Cənub" nəqliyyat və tranzit dəhlizlərinin irəlilətdiyi bildirilib. Bu kontekstə 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra üçtərəfli Bəyannamə müddəalarına uyğun olaraq Zəngəzur dəhlizinin qısa zamanda açılmasının bölgədə sülh və sabitliyə töhfə verilməsi, eləcə də yerli, regionalarası və transregional ticarətin inkişaf etdirilməsi baxımından vacib olduğu xüsusı vurğulanıb.

Görüş zamanı həmçinin AQEM-in Astana şəhərində keçiriləcək sammitinə hazırlıq məsələləri müzakirə olunub.

Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Nyu Yorkda BMT Baş Assambleyasının 77-ci sessiyasının yüksək səviyyəli həftəsi çərçivəsində Beynəlxalq Böhran Qrupunun prezidenti

denti və baş icraçı direktoru Komfort Ero ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən bildirilib ki, görüşdə nazir Ceyhun Bayramov 44 günlük Vətən müharibəsindən sonrakı dövrdə bölgədə sülh və sabitliyin təmin olunması istiqamətində ölkəmizin həyata keçirdiyi tədbirlər, bərpə və yenidənqurma işləri barədə məlumat verib. Ermənistanla sülh müqaviləsinin imzalanması üçün irəli sürdüyü təklif üzrə fikir mübadiləsi aparılıb. Ermənistanın son təxribatlarının prosesləri ləngitmək məqsədi daşıdığı, buna baxmayaraq, prosesin irəliləndirilməsi üçün danışıqların davam etdirilməsinin vacibliyi vurğulanıb.

Bununla yanaşı, müzakirələr çərçivəsində Beynəlxalq Böhran Qrupunun ölkəmizlə bağlı tərtib etdiyi hesabatlar üzrə məsələlər qarşı tərəfin diqqətinə çatdırılıb, qrupun bir sıra məsələlər üzrə sualları cavablandırılıb.

Görüş zamanı qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikası xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Nyu Yorkda BMT Baş Assambleyasının 77-ci sessiyasının yüksək səviyyəli həftəsi çərçivəsində Amerika Yəhudi Komitəsi (AJC) və Amerika yəhudi təşkilatlarının koalisiyasının rəhbərləri və nümayəndələri ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən bildirilib ki, görüş zamanı ABŞ-da yəhudi təşkilatları ilə əməkdaşlıq məsələləri və gələcək perspektivlər, regional vəziyyəti ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Nazir Ceyhun Bayramov Azərbaycanın bütün dünyadakı yəhudi icmaları ilə sıx əlaqələrin qurulmasına önəm verdiyini bildirib və ölkəmizdə çox sayda sinagoga, məktəb, mədəniyyət mərkəzinin mövcud olduğunu vurğulayıb. Görüşdə həmçinin Cənubi Qafqaz regionundakı

Azərbaycan və Türkiyənin həmkarlar ittifaqları münasibətlərini inkişaf etdirirlər

Türkiyənin nüfuzlu həmkarlar ittifaqlarından olan KAMU-SEN Konfederasiyasının sədri Öndər Kahveçini başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Azərbaycanla görüşüb.

Qonaqlar Fəxrə xiyabanda xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsini ehtiramla yad edərək məzarları önünə gül dəstələri düzüblər.

Şəhidlər xiyabanına gələn nümayəndə heyəti ölkəmizin müstəqilliyə və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsini ehtiramla yad edərək məzarları önünə gül dəstələri düzüblər. O qeyd edib ki, iki dövlət arasında münasibətlərin yüksək səviyyəyə çatdırılması Ulu Öndər Heydər Əliyevin daim diqqət mərkəzində olub. Dövlət başçısı İlham Əliyev prezident seçildikdən sonra da Türkiyə ilə münasibətlərin inkişafı ölkəmizin xarici siyasətinin mühüm tərəfini təşkil edib. Prezident İlham Əliyev ilə Prezident Rəcəb Tayyib Ərdوغانın qarşılıqlı münasibətlərinin, həmçinin dostluq əlaqələrinin inkişafına, xalqlarımızın yaxınlaşmasına səbəb olub.

S.Möhbəliyev həmçinin 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə Türkiyə hakimiyyəti və xalqının Azərbaycana dəstəyi, Şuşa Bəyannaməsinin əhəmiyyəti, Şərqi Zəngəzur və Qarabağda aparılan abadlıq-quruculuq işləri və bu prosesdə Türkiyə şirkətlərinin yaxından iştirakı barədə danışıb.

Daha sonra Azərbaycan həmkarlar ittifaqlarının fəaliyyətindən bəhs edilib. Bildirilib ki, AHİK ölkədə əmək münasibətlərinin tənzimlənməsi, işçilərin əmək hüquqlarının qorunması, onların sosial mədafiəsinin, asudə vaxtlarının təşkili, müəssisə rəhbərləri ilə işçilər arasında əmək münasibətlərinin normal məcərdə qurulması, ziddiyyətlərin

son vəziyyət, Vətən müharibəsindən sonra postmünaqişə dövründə həyata keçirilən tədbirlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb. C.Bayramov Ermənistanın işğaldan azad edilməsi ərazilərdə Azərbaycan tərəfindən aparılan genişmiqyaslı bərpə və quruculuq işləri barədə məlumat verərək, işğal dövründə Azərbaycan ərazilərinin Ermənistan tərəfindən məqsədyönlü şəkildə dağıdılması, mədəni irsin talan edilməsi barədə danışıb.

Azərbaycanda mövcud dinlərarası harmoniya, tolerantlıq və multikulturalizm ənənələrinin, əhəlisinin əksəriyyəti müsəlman olan Azərbaycanda İslam dini ilə yanaşı, xristian, yəhudi və digər dinlərə mənsub insanların qarşılıqlı anlaşma, mehriban qonşuluq və əmin-amanlıq şəraitində yaşadıqları yəhudi təşkilatları tərəfindən məmnunluqla bildirilib. Ölkəmizdə uzun əzərləyən sülh və əmin-amanlıq çərçivəsində yaşayan yəhudi icmasının mövcudluğunun Azərbaycan və İsrail arasında güclü tərəfdaşlıq əlaqələrinin inkişafına əlavə güc verdiyi bildirilib.

Görüşdə həmçinin Azərbaycanın Amerika Birləşmiş Ştatları ilə əlaqələrinin inkişaf perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycan"

Xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Nyu Yorkda BMT Baş Assambleyasının 77-ci sessiyasının yüksək səviyyəli həftəsi çərçivəsində Monqolustanın xarici işlər naziri Battsetseg Batmunkh, Suriya Ərəb Respublikasının xarici işlər və xaricdə yaşayan suriyalılar üzrə naziri Fayssal Məkkad, Somalının xarici işlər və beynəlxalq əməkdaşlıq naziri Əbşir Omar Huruse ilə görüşlər keçirib.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən bildirilib ki, görüşlər zamanı tərəflər arasında Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində fəaliyyət və əməkdaşlıq, ikitərəfli münasibətlər və regional məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Nazir Ceyhun Bayramov Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində sədrliyimiz dövründə ölkəmizin təşəbbüslərinə göstərilən dəstəyə görə minnətdarlığını bildirib və qarşında gələn planlar barədə həmkarlarını məlumatlandırıb.

Qarşı tərəflər Azərbaycanla həm Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində, həm də ikitərəfli əsasda əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi niyyətində olduqlarını bildirib.

Daha sonra qarşılıqlı maraq doğuran digər regional məsələlər müzakirə edilib.

AZƏRTAC

Milli Məclisdə Avropa Parlamentinin nümayəndə heyəti ilə görüş olub

Sentyabrın 22-də Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili Avropa Parlamentinin Kənd, dağlıq və ucqar ərazilər və "ağillı kəndlər" üzrə interqrupunun sədri Frank Boqoviçin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Komitə sədri Tahir Mirkişili qonaqları salamlayaraq, Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında münasibətlərin yüksəlmə xətlə inkişaf etdiyini bildirib, ölkəmizin Avropa İttifaqının əsas tərəfdaşlarından biri olduğunu qeyd edib. Parlamentlər səviyyəsində əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinin əhəmiyyətindən danışıb.

Görüşdə Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsinin vacibliyini söyləyən komitə sədri tərəflər birgə müxtəlif layihələri uğurla həyata keçirdiklərini deyib. Qarşılıqlı ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsindən, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları sahəsində əməkdaşlığın inkişafından bəhs edilib. Azərbaycanın zəngin neft-qaz ehtiyatlarından danışıb Tahir Mirkişili ölkəmizin enerji təhlükəsizliyi sahəsində həm regionda, həm də dünyada əhəmiyyətli rol oynadığını bildirdi.

Komitə sədri diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan Ermənistan tərəfindən 30 il ərzində

də işğal edilmiş əzəli torpaqlarını öz qüvvəli ilə azad edib və hazırda bu ərazilərdə böyük quruculuq, bərpə işləri aparılır. Lakin işğalçı Ermənistan tərəfindən həmin ərazilərin minalanması böyük maneələr törədir. Buna baxmayaraq, azad olmuş ərazilərdə yeni infrastruktur yaradılır, kommunikasiya, nəqliyyat xətləri salınır, o cümlədən yeni hava limanları inşa edilir.

Tahir Mirkişili işğaldan azad olmuş torpaqlarımızda "ağillı şəhər", "ağillı kənd" layihələrinin həyata keçirildiyi barədə məlumat verib. Bildirib ki, beynəlxalq standartlara cavab verən bu layihələr əsasında yenidən qurulan Zəngilan rayonu Nəğəli kəndinə artıq bir çox ailələr köçürülüb. Burada yaşayan vətəndaşların şəraitinin daha da yaxşılaşdırılmasında, rifah halının yüksəldilməsində həmin layihələr önəmli rol oynayır.

Komitə sədri Şərqi və Qərbi arasında kommunikasiyaların qurulmasında, enerji və orzaq təhlükəsizliyi sahəsində Azərbaycanın rolu, işğaldan azad olmuş ərazilərdə yeni nəqliyyat infrastrukturunun qurulması, "yaşıl enerji" zonalarının, sənaye zonalarının yaradılması, bu ərazilərə investisiyanın cəlb edilməsi istiqamətində dövlət tərəfindən görülən işlər barədə danışıb.

Avropa Parlamentinin Kənd, dağlıq və ucqar ərazilər və "ağillı kəndlər" üzrə in-

terqrupunun sədri Frank Boqoviç görüşə və maraqlı söhbətə görə öz minnətdarlığını ifadə edib. Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın inkişafının önəmli olduğunu deyib. İqtisadi əlaqələrin möhkəmləndirilməsi, o cümlədən kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətində mövcud imkanlardan, orzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsinin vacibliyindən bəhs edib.

Qonaq "ağillı şəhər", "ağillı kənd" layihələrinin əhəmiyyətindən söhbət açaraq, müasir texnologiyaların tətbiqinin insanların həyat şəraitinin yaxşılaşdırılmasına xidmət etdiyini bildirdi. O, Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində belə kondorların qurulmasını yüksək qiymətləndirib. Təmsil etdiyi qurumda bu istiqamətdə ölkəmizin təcrübəsinin böyük maraqla qarşılandığını söyləyib.

Söhbət zamanı deputatlar Tural Gənçəliyev, Vüqar Bayramov, Məzahir Əfəndiyev, ölkəmizin Belqradadakı səfiri Vəlif Sadıqov ikitərəfli əlaqələrin inkişafı, enerji və orzaq təhlükəsizliyi sahəsində əməkdaşlıq, digər qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər barədə öz fikirlərini açıqlayıblar.

"Azərbaycan"

Murovdan Araza qədər ...

Sərhədin bütün əlverişli strateji mövqelərində Azərbaycan bayrağı dalğalanır

44 gün davam edən İkinci Qarabağ müharibəsinin ortaya qoyduğu bütün reallıqlar Azərbaycanın qüdrətinin, xalqımızı qalib edən inkişaf siyasətinin möhtəşəm təntənəsinə çevrilərək, tariximizi şərtləndirdi. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi və ərazi bütövlüyümüzün təmin olunması ilə Prezident İlham Əliyev xalqımızın təmsilində tarixi ədalətin yoluna qoyulmasını, tapdalanmış milli hüquqların bərpa edilməsinin müasir nümunəsini yaratdı.

Qələbəyə aparan yolun başlanğıcı

Vaxtilə danışıqlar yolu ilə müzakirə olunan məsələləri, tarixin arxivinə göndərilən Minsk qrupu formatında yoluna qoyulmayan problemi Azərbaycan güc yolu ilə, "dömr yumruq"la həll etdi. İndi hom torpaqlarımız azaddır, həm də dövlət sərhədlərimiz tamamilə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin nəzarəti altındadır.

İşğal zamanı Ermənistan ordusunun bölmələri ən əlverişli mövqelərdə yerləşmişdilər. Təbii istehkam rolunu oynayan həmin mövqeləri sonrakı dövrdə işğalçı qüvvələr daha da möhkəmləndirmiş, bir neçə mərhələli müdafiə mövqeləri yaratmışdılar. Lakin hələ 2016-cı ilin Aprel döyüşləri təsdiq etmişdi ki, həmin möhkəmləndirilmiş mövqelər Azərbaycan Ordusunun hücumlarının qarşısını ala bilməz. Həmin vaxt Lələtəpə və Tərtər rayonunun Talış kəndi ətrafındakı strateji yüksəklikləri, ümumilikdə isə 2 min hektar torpaqlarımızı işğaldan azad etməklə ordumuz cəbhə xəttinin həmin istiqamətlərində mühüm üstünlüyünü təmin etmişdi. Həmin yüksəkliklər və mövqelər, eləcə də işğaldan azad edilmiş digər ərazilər ordumuzun bölmələrinə təmas xəttində vəziyyəti tam nəzarət etməyə, istənilən hərbi tədbiri görməyə imkan verirdi.

2018-ci ildə həyata keçirilən və hərbi tariximizə qızıl hərflərlə yazılan uğurlu "Günnüt əməliyyatı" isə ordumuzun yeni strateji üstünlüklər qazandırdı. Belə ki, 2018-ci ilin may ayında Naxçıvan Muxtar Respublikasının 11 min hektar ərazisi və Şərur rayonunun Günnüt kəndi düşməndən azad edilərək dövlət sərhədi boyunca əlverişli mövqelərə nəzarətimiz təmin olundu. Bu əməliyyat zamanı Əlahiddə Ümumqoşun Ordu Vəliədi, Kəmərlidəki istiqamətdə Axsal dağı, Qızıllıya dağı,

Yağargərdik dağı, Bağıracaq dağı və Həsənqulubağ sahəsində dövlət sərhədi boyu əlverişli mövqelərdə ordumuzun bölmələri yerləşdilər. 26 kilometr məsafəni əhatə edən əməliyyat nəticəsində 7 kilometrə qədər dərinlikdə əlverişli yüksəkliklər düşməndən geri alındı. Qızıllıya yüksəkliyinin ən böyük strateji əhəmiyyəti ordumuzun İrəvandan Gorusa gedən avtomobil yoluna nəzarət etməyə imkan vermişdir.

Bütün bunlar Vətən müharibəsindən əvvəl torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasına, Azərbaycanı böyük qələbəyə aparan şanlı yolun uğurlu başlanğıcı idi...

Ermənistanın kommunikasiya xətləri Silahlı Qüvvələrimizin nəzarətindədir

İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycan Silahlı Qüvvələri dövlət sərhədlərinə qədər ərazilərimizi işğaldan azad etdi. Hazırda dövlət sərhədləri boyunca strateji əhəmiyyət daşıyan bütün yüksəkliklər və mövqelər Silahlı Qüvvələrimizin nəzarəti altındadır. Sentyabrın 21-də Laçın şəhərində Azərbaycan bayrağını ucaltdıqdan sonra çıxış edən Prezident İlham Əliyev bu barədə demişdir: "Biz öz torpağımızda yığ və öz torpağımızı qoruyuruq. Sərhəd boyunca əldə etdiyimiz mövqelər imkan verir ki, biz istənilən erməni təxribatını qabaqcadan görək və lazımı tədbirlər görək. Biz ta Murov dağından Araz çayına qədər Azərbaycan-Ermənistan sərhədində əlverişli mövqelərdəyik. Bu mövqelər bizə həm hərbi üstünlük verir, həm böyük əraziyə vizual nəzarət imkanını yaradır, o cümlədən önəmli kommunikasiya xətlərinə nəzarət etməyə imkan verir və biz artıq bu bölgə-

lərdə yerləşirik. Biz otuz il bu sərhədlərdə olmamışıq".

Sentyabr ayında Ermənistanın hərbi təxribatlarına qətiyyətli cavab verən Azərbaycan Ordusu sərhəd zonasında üstünlüyünü daha da artırıb. Bu ərazilərdə bütün nəqliyyat-kommunikasiya sistemləri bölmələrimizin nəzarətindədir. O cümlədən İrəvan-Qafan yoluna ordumuz nəzarət edir. Bu da Ermənistanın Azərbaycanla sərhəd istiqamətində istənilən hərbi addımlarını izləməyə imkan verir. Beləliklə, Ermənistan Azərbaycanla qarşı nə indi, nə də gələcəkdə heç bir real təhlükə yaratma bilməyəcək. Strateji mövqelərin Azərbaycanın nəzarətində olması həm də Silahlı Qüvvələrimizin mənavi-psixoloji vəziyyətinə olduqca müsbət təsir edən vacib məqamlar sırasındadır.

Onu da qeyd etmək ki, son hadisələr zamanı törətdiyi təxribat bumeranq effekti verərək özünə dəyən Ermənistan nə qədər hay-küy salsada, niyyətinə çatı bilmədi. Çünki artıq dünya erməni yalanlarına inanmır. Azərbaycan isə sülhün tərəfdarıdır və Brüssel formatında aparılan danışıqlar da bunu təsdiq edir. Digər tərəfdən Vətən müharibəsinin başa çatmasından sonra Bakı sərhədlərinin delimitasiya və demarkasiyasına çalışır. Lakin Ermənistanın destruktivliyi səbəbindən hələ ki, bu istiqamətdə irəliləyiş yoxdur. Proseslərin gedişatı onu göstərir ki, Ermənistan sülh istəmir, revanşist xeyalları yaşayır. Sərhədlərin delimitasiyası isə İrəvanın sülh təşəbbüslərini sabotaj etməsi səbəbindən formal xarakter daşıyır.

Ermənistanın nə istəməsinin artıq əhəmiyyəti və mənası yoxdur. Bizim üçün əsas odur ki, 30 il işğalçının nəzarətində olan sərhədlərimizə indi Azərbaycan Silahlı Qüvvələri dayanıb. Bu gün Murov dağından Araz çayına qədər dövlət sərhədinin bütün əlverişli və strateji mövqelərində Azərbaycan bayrağı dalğalanır. Bütün bunlar isə dövlətimizin qüdrətinin, xalqımızın böyüklüyünün təntənəçisi olmaqla qalibiyyətimizi dünyaya böyən edir.

*Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"*

Ermənistanın dinc əhaliyə qarşı cəzasız qalan terror əməlləri

Ermənistan törətdiyi təxribata görə layiqli cavablar alır. Sentyabrın 21-də Laçın şəhərinə səfər edən Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, qırx dörd günlük Vətən müharibəsinin sonunda Ermənistan kapitulyasiya aktına imza atmağa məcbur oldu və beləliklə, Azərbaycanın tarixi zəfəri təsdiqləndi.

Dövlət başçısı çıxışında diqqətə çatdırdı ki, biz sülh təklif etdik, ancaq yene də görürük ki, Ermənistan sülh istəmir, yene də revanşist fikirlərlə yaşayır: "Üstəlik, son aylar ərzində dəfələrlə bizə qarşı hərbi təxribatlar törədilirdi. Təkcə Laçın rayonu ərazisində 1400-dən çox yeni mina döşənmişdir və bu minalar 2021-ci ildə basdırılmışdır, yəni müharibədən sonra. Bu, Azərbaycana qarşı açıq terror hərəkatıdır. Müharibədən sonra 240-dən çox Azərbaycan vətəndaşı mina partlayışı nəticəsində ya həlak olub, ya da ağır yaralanıb. Yeni bizə qarşı müharibə davam edir, bizim insanlarımız həlak olur. Biz buna imkan vermə bilirikmi? Heç vaxt buna imkan vermə bilirikmi. Ermənistanı dəfələrlə xəbərdar etmişik, bu çirkin əməllərdən əl çəksin, peşman olacaq".

Ermənistan silahlı qüvvələri mülki şəxsləri atəşə tuturdular

Vətən müharibəsi göstərdi ki, Azərbaycan Ordusu peşəkərliliyi, döyüş bacarığı baxımından Ermənistan silahlı qüvvələrindən müqayisəyə gəlməz dərəcədə üstündür. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin hər bir əsgəri, hər bir zabiti hərbi bacarıqlarını yalnız döyüş meydanlarında nümayiş etdirdi. Müharibə dövründə Ermənistan silahlı qüvvələri cəbhədə uğursuzluqlarla üzləşir, qəhrəman Azərbaycan Ordusunun peşəkərliliyi, döyüş əzmi, qətiyyəti qarşısında geri çəkildilər. Ermənistan döyüş bölgələrində biabırçı məğlubiyyətinin əvəzinə yene terrora əl atmaqla çıxırdı. Hələ 2020-ci il sentyabrın 27-dən Ermənistan silahlı qüvvələri atəşə tutması nəticəsində Naxçıvan şəhərində bütöv bir ailə məhv oldu. Həlak olan ailənin iki üzvü məktəbli idi. Şəhriyar Qurbanovun on üç, onun ömisi qızı Fidan Qurbanovanın isə on dörd yaşda vardı.

Gəncəyə Ermənistan silahlı qüvvələrinin növbəti hücumu oktyabrın 8-də oldu. Bu, gecə saatlarında Gəncəyə endirilən ilk raket zərbəsi idi. O zaman ölən və yaralananlar olmasa da, evlərə və nəqliyyat vasitələrinə ciddi ziyan dəydi.

Öhdəliklərinə əməl etməyən Ermənistan

Rusiya Federasiyasının vasitəçiliyi ilə Azərbaycan Respublikası və Ermənistan Respublikası Xarici İşlər nazirliyinin Moskva görüşü nəticəsində 10 oktyabr 2020-ci il tarixi saat 12.00-dan etibarən humanitar atəşkəsə riayət edilməsi barədə razılıq əldə edildi. Ancaq işğalçı Ermənistan humanitar atəşkəs rejiminin tələblərini pozaraq, Azərbaycanın dinc əhalisini qəsdən hədəfə almaqda, yaşayış məntəqələrini, strateji obyektləri ağır artilleriya atəşə tutmaqda davam etdi.

Oktyabrın 11-i gecəsi Gəncə dördüncü dəfə hücum məruz qaldı. Ermənistanın Bərdə rayonunda yerləşən erməni silahlı qüvvələrinin bölmələri Gəncəni Skad ballistik raketlərdən atəşə tutdu. Hücumdan ümumilikdə 205 nəfər yaşadıqı 95 mənzil zədələndi. 31 mənzil tamamilə dağıldı. Şəhərdəki infrastrukturaya mühüm ziyan dəydi. Hücum nəticəsində 10 mülki şəxs şəhid oldu, 40-dən çox insan yaralandı.

Gəncəyə mülki şəxsləri hədəf alan beşinci raket hücumu oktyabrın 17-də oldu. Erməni silahlı qüvvələri şəhəri Skad ballistik raketləri ilə atəşə tutdular. Xeyli sayda müxtəlif yaşayış evi və digər tikililər ziyan gördü. Hücum nəticəsində hamısı mülki şəxslər olmaqla 16 nəfər şəhid oldu, 55 nəfər yaralandı.

Oktyabrın 17-də gecə Ermənistan silahlı qüvvələri növbəti dəfə Cənubi Qafqazın ən böyük istilik elektrik stansiyası olan Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasını hədəfə aldı. Düşmən cəbhə zonasından 100 kilometrədən artıq uzaqlıqda yerləşən bu iri sənaye şəhərinə raketlər atdı.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri 2020-ci il oktyabrın 27-də Bərdə rayonunun Qarayusifli kəndinə raket hücumları etdi. Oktyabrın 28-də isə Bərdə şəhərinin

dinc sakinlərinin sıx hərəkatə olduğu və ticarət obyektlərinin kompakt yerləşdiyi əraziyə "Smerç" tipli 2 ədəd raket zərbələri endirildi. Bərdəyə hücumlar nəticəsində 27 nəfər öldü, 70 nəfərdən artıq insan yaralandı. Raket zərbələrinin təsirinə 30-dan artıq mülki infrastruktur obyektləri, dinc sakinlərə məxsus 20-dən artıq fərdi yaşayış evinə, 22 nəqliyyat vasitəsinə ziyan dəydi.

Ermənistan mülki şəxslərimizi hədəfə alan raket hücumları nəticəsində Azərbaycan xalqının tarixinə faciəli səhifələr yazıldı. Cəbhə bölgəsində uzaqlarda dinc, gənəhəz insanları həyatlarını, sağlamlıqlarını itirdilər. Neçə-neçə ailənin rahat, xoşbəxt günlərinə son qoyuldu. Azərbaycan dövləti, xalq düşməninə namərdliyinə, məkrinə rəğmən humanist mövqeyində dayandı. Azərbaycan Ordusu düşmən tərəfin dinc sakinlərinə silah təslamı. Döyüş meydanında hünər göstərdi və qalib gəldi.

Təəssüf ki, Ermənistan təxribatçılığından, terrorçuluğundan əl çəkməyib. Sentyabrın 12-si gecədən başlayaraq Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanla dövlət sərhədinin Daşkəsən, Kəlbəcər, Laçın və Zəngilan istiqamətlərində genişmiqyaslı təxribat törətməsi düşmənin növbəti dəfə həm ərazi, həm canlı qüvvə, həm də müxtəlif texnika itkiləri ilə nəticələndi.

Təəssüf ki, müharibə istəməyən, sülhün tərəfdarı olan Azərbaycanın da igid əsgər və zabitləri şəhid oldular, yaralandılar. Təxribatçı, terrorçu mövqeyindən əl çəkməyən Ermənistan silahlı qüvvələri bu dəfə də dinc sakinlərimizi atəşə tutdular. Nəticədə Azərbaycanın iki mülki vətəndaşı yaralandı.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin istər atəşkəs, istər müharibə, istərsə də postmüharibə dövründə mülki əhaliyə qarşı hücumları bütün insani, bəşəri hisslərə, əməllərə, beynəlxalq qanunlara zidd və qəbul ediləməzdir. Təəssüf ki, dünya birliyi, beynəlxalq təşkilatlar buna gözi yumurlar. Amma gec-tez Ermənistan bu cinayət əməllərini görə cavab verəcəkdir.

*Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"*

Müharibədən sonra ermənilər Laçında 1400-dən çox yeni mina basdırıblar

Dağlıq Qarabağ münaqişəsi bitməzə, ermənilərin Azərbaycan xalqına qarşı hərbi cinayətləri davam etməkdədir. Ermənistan tərəfi 30 illik işğal dövründə azərbaycanlıların öz doğma torpaqlarına geri dönməklərinə əmin olduqları üçün bu əraziləri darmadağın etməklə yanaşı, həm də mina ilə çirklənmiş zonaya çeviriblər. Son iki ildə də düşmənin mina terroru davam edib.

Minaların mövcudluğu insanların yaşamaq hüququna təhdid olmaqla yanaşı, məcburi köçkünlərin həmin ərazilərə geri qayıtmasına da maneə törədir, ümumilikdə bərpa və inkişaf prosesini əhəmiyyətli dərəcədə ləngidir. Düşmən tərəfindən həmin ərazilərdə milyonlarla mina basdırılıb. 10 noyabr razılaşması ilə döyüş əməliyyatları dayandırıldı və hərbi təxribatlar mövqelərimiz, həm mülki insanların mına partlayışları nəticəsində həlak olublar, ağır yaralanıblar. Ermənistanın basdırdığı piyada əleyhinə minaların kütləviyyəti və sahələrin böyüklüyü düşmənin tərəfindən həyata keçirilən "mina terroru"nun təzahürüdür.

Davam edən mina terroru

Xəbər verildiyi kimi, Prezident İlham Əliyev sentyabrın 21-də Laçın rayonuna səfər edib. Azərbaycan bayrağını Laçın şəhərində ucaltdı dövlət başçısı çıxışında

deyib ki, təkcə Laçın rayonu ərazisində 1400-dən çox yeni mina basdırılıb: "Son aylar ərzində dəfələrlə bizə qarşı hərbi təxribatlar törədilirdi. Təkcə Laçın rayonu ərazisində 1400-dən çox yeni mina döşənmişdir və bu minalar 2021-ci ildə basdırılmışdır, yəni müharibədən sonra. Bu, Azərbaycana qarşı açıq terror hərəkatıdır. Müharibədən sonra 240-dən çox Azərbaycan vətəndaşı mina partlayışı nəticəsində ya həlak olub, ya da ağır yaralanıb. Yeni bizə qarşı müharibə davam edir, bizim insanlarımız həlak olur. Biz buna imkan vermə bilirikmi? Heç vaxt buna imkan vermə bilirikmi. Ermənistanı dəfələrlə xəbərdar etmişik, bu çirkin əməllərdən əl çəksin, peşman olacaq. Nəticə etibarilə sentyabrın 13-də bizə qarşı növbəti təxribat törədilərkən Azərbaycan Ordusu cavab verərək düşməni yene də yerinə oturtdu. Ümid edirik ki, nəhayət, bu, onlara dərs olacaq".

Mina xəritələri dəqiq deyil

ANAMA və Müdafiə Nazirliyinin apardığı təhlil və emal işləri göstərir ki, verilmiş xəritələr yene də minalanmış bütün əraziləri tam əhatə etmir və gerçək vəziyyəti düzgün əks etdirmir. Ermənistan ölkəmizə minalanmış ərazilərin qeyri-dəqiq xəritəsini verib, bu xəritələrin

dəqiqliyi isə cəmi 25 faizdir. Onların yanlış xəritə verməkdə məqsədi torpaqlara qayıdışı ləngitmək və insanların itkilərini artırmaqdır. Düşmən dövlətin atdığı addım beynəlxalq qanunvericiliyə və konvensiyalara əsasən hərbi cinayətdir, beynəlxalq və humanitar hüququn norma və prinsiplərini ziddir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin də qeyd

etdiyi kimi, mina xəritələrini verməmək Ermənistanın növbəti hərbi cinayətdir. Xəritələr olmadan minaların təmizlənməsi daha çətin, uzun və çoxlu vəsait tələb edən prosesdir. Ermənistan öz ölkəsinin mənafeyi üçün beynəlxalq hüququn tələblərinə riayət etməli və ən qısa müddətdə mina xəritələrini Azərbaycanla təqdim etməlidir.

Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumatda bildirilir ki, Laçın rayonunda mühəndis təminatı üzrə görülən işlər davam etdirilir: "Laçın rayonu ərazisində aparılan minatəmizləmə fəaliyyəti nəticəsində sentyabrın 19-da Böyük İşıqlı dağının şimal-şərq hissəsindəki dərə boşluğunda 2021-ci ildə Ermənistanın istehsal edilmiş növbəti 100 ədəd G-001 M tipli piyada əleyhinə mina aşkar edildi. Azərbaycan Ordusunun mühəndis istehkam-bölmələri tərəfindən aşkar olunan minalar təhlükəsizlik qaydalarına riayət olunmaqla ərizədən çıxarılıb. Hazırda bütün ərazilərdə minalardan təmizlənmə prosesi xərətə olmadan aparılır".

Ermənistan beynəlxalq hüququn pozur

Ermənistan "Müharibə qurbanlarının müdafiəsi haqqında" 1949-cu il 12 avqust tarixli Cenevrə konvensiyalarını, 1980-ci il 10 oktyabr tarixli "Hədsiz zərərli sayıla bilən və ya seçimsiz nəticələrə malik ola bilən müəyyən adı silah növlərinin istifadəsinə qoyulan qadağalar" və ya məhdudiyətlər haqqında" Konvensiyanın ikinci protokolu-nun tələblərini kobud şəkildə po-

zur. BMT-nin 1999-cu ildə qəbul etdiyi "Piyadalar qarşı minaların tətbiqi, ehtiyatının toplanması, istehsalı və verilməsinin qadağın edilməsi haqqında" Konvensiyanın müddəaları da Ermənistan tərəfindən pozulur. Sözügedən konvensiyaya əsasən, münaqişə tərəfləri müharibə başa çatdıqdan sonra minalardan təmizlənmə sahələrinin xəritələrinin təhvil verilməsi, piyadalar qarşı minalardan istifadə etməyəcəkləri barədə öhdəlik götürür. Təəssüf ki, Ermənistan bu öhdəlikləri yerinə yetirmir.

Mina xəritələri və minalardan təmizlənmə prosesi Azərbaycan üçün öz aktuallığını qorumaqdadır. Azərbaycanın işğal altında olmuş və rəşadətli ordumuz tərəfindən azad edilmiş ərazilərinin böyük hissəsi ermənilər tərəfindən minalanıb. Xidməti vəzifəsinə yerinə yetirərkən minaya düşərək şəhid olan hərbiçilərin sayı da az deyil. Baş vəzən hadisələr bütövlükdə erməni terrorizminin əsas göstəricilərindən biri olduğunu sübut edir. Bu, o deməkdir ki, Ermənistan özünün terrorçu mahiyyətindən əl çəkmir.

*Əlşən YƏHYAYEV,
"Azərbaycan"*

Bakıda "Azərbaycan-Türkiyə səhiyyə biznes-forumu və sərgisi"nin açılış mərasimi keçirilib

Sentyabrın 22-də Bakıda "Azərbaycan-Türkiyə səhiyyə biznes-forumu və sərgisi"nin açılış mərasimi keçirilib. Tədbir hər iki ölkənin səhiyyə nazirliklərinin dəstəyi ilə təşkil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, açılış mərasimində çıxış edən səhiyyə naziri Teymur Musayev Türkiyə Respublikası ilə münasibətlərin Azərbaycan hökuməti üçün hər zaman xüsusi xarakter daşdığını qeyd edib. O, öz nitqində vurğulayıb ki, ilk dəfə təşkil olunan "Azərbaycan-Türkiyə səhiyyə biznes-forumu və sərgisi" qardaş ölkələr arasında münasibətlərin inkişafına ən yüksək səviyyədə verilən dövlət dəstəyinin növbəti təzahürüdür. "Bu gün ölkələrimizin səhiyyə qurumları, tibb ictimaiyyəti üçün əlamətdar bir gündür. Azərbaycan və Türkiyə dövlət başçılarının himayəsi altında ölkələrimiz arasında hər sahədə inkişaf edən münasibətlər səhiyyə sektoruna da öz müsbət təsirini göstərməkdədir".

Onun sözlərinə görə, "YAŞAT" Fondu vasitəsilə Vətən müharibəsin-

dən ötən müddətdə 200-ə yaxın hərbcimiz müalicə üçün Türkiyəyə göndərilib. Nazir həmçinin qeyd edib ki, bu gün Azərbaycan Tibb Universiteti Türkiyənin 20-yə yaxın universiteti ilə əməkdaşlıq edir: "Tibb təhsili sahəsində qarşılıqlı əməkdaşlığımızın bir göstəricisi də odur ki, hazırda 700-dən çox Türkiyə vətəndaşı Azərbaycan Tibb Universitetində ali tibbi təhsil alır".

Teymur Musayev səhiyyə biznes-forumu və sərgisinin Türkiyə biznes sektorunun Azərbaycanın səhiyyə sektoruna artan investisiya maraqlarına xidmət edəcəyinə ümidvar

olduğunu bildirib. "Forumun ölkələrimiz arasında əzəcliyə və tibbi avadanlıqlar sahəsində mövcud əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətini yüksək qiymətləndiririk. Əməkdaşlığımızın bundan sonra da yüksələn xətlə davam edəcəyinə və forumun investorlar üçün yeni imkanlar yaradacağına inanırıq. Səhiyyə sektorunda bu kimi qarşılıqlı fəaliyyətlər vətəndaşlarımızın səhiyyə sistemindən məmnunluğunun artırılmasına, əhəlinin sağlamlığının yaxşılaşdırılmasına, həyat keyfiyyətinin yüksəldilməsinə xidmət edəcək", - deyir

Azərbaycanın səhiyyə naziri fikrini tamamlayıb.

Öz çıxışında Türkiyənin səhiyyə naziri Fəhrettin Koca ilk olaraq Ermənistanın tərbiyələri nəticəsində şəhid olan hərbi qulluqçuların ailələrinə başsağlığı verib: "Ötən həftə Ermənistanın hücumları nəticəsində şəhid olan əsgərlərimizi Allahdan rəhmət, ailələrinə və türk millətinə səbir arzulayıram".

O, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın və qardaş türk xalqının salamlarını tədbir iştirakçılarna çatdırıb. 28 illik işğalın Ali Baş Komandan İlham Əliyevin liderliyi ilə sona çatmasını xüsusi qeyd edən türküyü nazir 1918-ci il sentyabrın 15-də Nuru Paşanın rəhbərliyi ilə azad edilən və türk dünyasının qədim şəhəri olan Bakıda olmaqdan məmnunluğunu bildirib: "104-cü qurtuluş ildönümünü qeyd etdiyimiz cam Azərbaycanın paytaxtında olmaq bizim üçün böyük qürurdur".

Fəhrettin Koca vurğulayıb ki, Türkiyə və Azərbaycan dövlətləri iki önəmli güc mərkəzidir: "Bu işbirliyinin, sadəcə, sözdə deyil, fəaliyyətdə də nə qədər gerçək olduğunu son

günlərdə yaşadığımız hadisələrlə də bir daha sübut etdik. Hər sahədə olduğu kimi, tibb sahəsində də əlaqələr yüksələn xətlə davam edir. Bu sahədə görüləcək işlərimiz hələ çoxdur".

"Türkiyənin səhiyyə sahəsində birgə biznes-forumunun keçirilməsində zəngin təcrübəsi var. Forumda təmsil olunan ölkələrin özəl tibb şirkətləri, həmçinin səhiyyə maliyyə mexanizminin təkmilləşdirilməsi və investisiya imkanları müzakirə olunur", - deyir Türkiyənin səhiyyə naziri fikirlərinə yekun vurub.

Daha sonra Teymur Musayev və Fəhrettin Koca sərginin stendləri ilə tanış olub, sərgidə iştirak edən şirkətlərin nümayəndələri ilə əldə etdikləri nailiyyətlər və gələcək inkişaf proqramları barədə söhbət ediblər.

Sonda Türkiyə və Azərbaycanın səhiyyə nazirləri KİV nümayəndələrinin suallarını cavablandırıblar.

Səhiyyə biznes-forumu və sərgisi öz işini panel sessiyalarla davam etdirib. Mövzu və diñnlənilən məruzələr ətrafında geniş müzakirələr aparılıb.

Qeyd edək ki, "Azərbaycan-Türkiyə səhiyyə biznes-forumu və sərgisi" iki gün davam edəcək.

Azərbaycanla Türkiyə arasında səhiyyə sahəsində əməkdaşlıq və birgə layihələr ətrafında səmərəli fikir mübadiləsi aparılıb

Xəbər verdiyimiz kimi, bu gün Türkiyə səhiyyə naziri Fəhrettin Kocanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin Azərbaycanı ziyarət etməsi səfəri başlayıb.

Səfər çərçivəsində Azərbaycanın Səhiyyə Nazirliyində nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib. Səhiyyə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a

verilən xəbərə görə, tərəflər Azərbaycan ilə Türkiyə arasında qardaşlıq münasibətləri, səhiyyə sahəsində əməkdaşlıq, həmçinin birgə layihələr ətrafında səmərəli fikir mübadiləsi aparıblar.

Toplantı giriş sözü ilə açan Teymur Musayev bütün sahələrdə olduğu kimi, səhiyyə və tibb elmi sahəsində də qardaş ölkə ilə əməkdaşlığın nümunəvi olduğunu diqqətə çatdırıb.

Nazir səhiyyə sisteminin rəqəmsallaşdırılmasını Azərbaycan Səhiyyə Nazirliyinin qarşısına qoyulan prioritet məsələlərdən biri olduğunu vurğulayıb: "Azərbaycan Səhiyyə Nazirliyinin nümayəndə heyətinin may ayında qardaş ölkəyə işgüzar səfəri çərçivəsində türküyüli həmkarlarımızla rəqəmsal səhiyyə sahəsində dafələrlə müzakirələrimiz, görüşlərimiz olub və onların dəstəyini hiss edirik. Bu saha-

də qardaş Türkiyənin təcrübəsi əvəzsizdir. Rəqəmsallaşdırmada Türkiyə modeli dünyada liderlərdən biridir".

COVID-19 pandemiyası mövzusunda toxunan Azərbaycanın səhiyyə naziri bu dövrdə ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın mütəmadi xarakter aldığı vurğulayıb.

Teymur Musayev müasir Azərbaycanın müstəqilliyinin ilk illərindən etibarən səhiyyə qurumlarımız arasında

rəsmi münasibətlərin qurulmasını qeyd edib: "Ölkəmizdə ilk dəfə təşkil olunan "Azərbaycan-Türkiyə səhiyyə biznes-forumu və sərgisi" bunun bariz nümunəsidir. Əminəm ki, əməkdaşlığımız bundan sonra da yüksələn xətlə davam edəcək və bu forum investorlar üçün yeni imkanlar yaradacaq".

Həmçinin Teymur Musayev birgə tibb biznes-forumunun önəmi olacağına ümidvar olduğunu bildirib.

Məktəblilərə yeni bir dəstək

bp "Azəri-Çıraq-Günəşli", Bakı-Tbilisi-Ceyhan, "Şahdəniz" və Cənubi Qafqaz Boru Kəməri layihələrindəki tərəfdaşları - SOCAR, TPAO, LUKOİL, NİCO, MOL, "Equinor", SGC, INPEX, "ExxonMobil", İTOCHU, "TotalEnergies", "Eni", "ONGC" və digər şirkətlərin xüsusi dəstəyində "Azəri-Çıraq-Günəşli" adından məktəblərin yuxarı sinif şagirdləri üçün yeni tədris və təlim materialının hazırlanması məqsədi daşıyan sosial layihənin uğurla başa çatdığını elan edib. Bu layihə həmçinin ölkədə distant təhsil imkanlarının gücləndirilməsi səylərini dəstəkləyir.

Layihənin hazırlayıb təqdim etdiyi material tədris planından kənar məzmun olmaqla karyera planlaşdırma, maliyyə savadlılığı və sahibkarlıq haqqında onlayn dərslər üçün nəzərdə tutulub. Material ha-

zırlandıqdan sonra videodərslər şəklində ümumi və onlayn televiziya, həmçinin digər rəqəmsal kanallar vasitəsilə geniş təqdim edilib. Sahibkarlıq haqqında 10 dərslər, maliyyə savadlılığı haqqında 9 dərslər

karyera planlaşdırması haqqında 2 dərslər hazırlanıb. Bunların arasında "Mən sahibkarım", "Mənim bütçəm", "Mənim gələcəyim" kimi bəzi videodərslər Təhsil Nazirliyinin 114 min abunəçisi olan YouTube kanalında kifayət qədər populyarlaşıb.

Bundan əlavə, layihə dövlət və özəl sektoru təmsil edən uğurlu karyera sahibləri ilə keçirilmiş doqquz onlayn müsahibə əsasında hazırlanmış xüsusi təlim proqramları da təqdim edilib. Bunlar məşğulluq tendensiyaları, karyera yolları və

iş tələbləri kimi mövzularda interaktiv müzakirələrdən ibarət olub.

Layihənin məqsədi həmçinin maliyyə savadlılığı və sahibkarlıq mövzularında sinif-dərslik məqsədilə hazırlanmış xüsusi təlim proqramları da təqdim edilib. Bunlar məşğulluq tendensiyaları, karyera yolları və

iş tələbləri kimi mövzularda interaktiv müzakirələrdən ibarət olub. Layihənin məqsədi həmçinin maliyyə savadlılığı və sahibkarlıq mövzularında sinif-dərslik məqsədilə hazırlanmış xüsusi təlim proqramları da təqdim edilib. Bunlar məşğulluq tendensiyaları, karyera yolları və

miş məktəblərin bir qrup müəllimi üçün onlayn təlim təşkil olunub və həmin müəllimlər xüsusi hazırlanmış metodik vasitə təmin edilib. Layihənin dəyəri 60 min manat təşkil edib və layihə

müddəti 11 ay olub. Layihənin icraçısı Azərbaycan Gənclərinin Nailiyyəti (Junior Achievement Azerbaijan) İctimai Birliyidir.

"Azərbaycan"

Yeni yol Laçın Beynəlxalq Hava Limanına rahat gediş-gəlişi təmin edəcək

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları ərazisində icra olunan mühüm əhəmiyyətə malik yol infrastrukturuna layihələrdən biri də uzunluğu 76,3 kilometr olan Kəlbəcər-Laçın avtomobil yoludur. Hazırda bu yolun və yol üzərində tunellərin inşası davam etdirilir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolunun 35-ci kilometrliyində Laçın Beynəlxalq Hava Limanına 2400 metr uzunluğunda giriş tunelinin inşası sürətlə davam etdirilir.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi (AAYDA) tərəfindən yolun müəyyən hissələrində qazma-dolğu işləri icra olunur, yeni torpaq yatağı inşa edilir. Bundan başqa, düzbucaqlı və dairəvi suötürücü boruların, həmçinin su kanallarının tikintisi, drenaj işləri və daş divarın inşası aparılır. Yolboyu tikintisi nəzərdə tutulmuş 12 avtomobil tunelindən 5-nin tikintisi işləri uğurla həyata keçirilir.

AAYDA-nın Qarabağdakı layihələr üzrə mühəndisi Əyyub Hüseynovla söhbət zamanı bildirib ki, tikinti işləri 24 saat ərzində fasiləsiz aparılır.

Onun sözlərinə görə, dolaylıdan keçən mövcud yolda istifadə edilə-

cəyi təqdirə həddindən artıq sürüşmə zonalarına rast gəlinir. Bundan başqa, qış fəslində güclü qar və şaxtalar hava şəraitində yolun təhlükəsiz istismarı mümkün olmaya bilər. Bununla əlaqədar dolaylı birbaşa tunellər vasitəsilə keçilməsi qərar alınıb. Tunellər bir istiqamət üzrə bir hərəkət zolaqlı və 11,60 metr enində olacaq. Tunellərin ümumi uzunluğu 7596,5 metr təşkil edəcək.

Kəlbəcər-Laçın yolunda inşa olunan birinci tunelin (T1) uzunluğu 187 metrdir. Hazırda bu tunelin giriş por-

talı tikilir. Uzunluğu 354,4 metr olan T2 tunelində giriş istiqaməti üzrə 115,8 metr qazma işləri görülüb. Uzunluğu 448,7 metr olan T5 tunelində çıxış istiqaməti üzrə 331 metr qazma işləri aparılıb. T6 tunelinin uzunluğu 612,4 metrdir. Tuneldə hər bir istiqamət üzrə ümumilikdə 537,4 metr qazma işləri yerinə yetirilib. T7 tuneli 2420,1 metr uzunluğunda olmaqla inşa edilir. Tunelin hər bir istiqaməti üzrə ümumilikdə 532 metr qazma işləri görülüb. Bu tunellərdə giriş və çıxış olmaqla hər iki istiqamətdə qazma, partlatma və qırıcı üsullarla qaya qurultardan ibarət işlərin kənarlaşdırılması işləri davam etdirilir.

Layihələndirilən digər tunellərdə isə işlər mərhələlərlə başlanılması nəzərdə tutulur. T3 tuneli 900,2 metr, T4 tuneli 853,7 metr, T8 tuneli 230 metr, T9 tuneli 700 metr, T10 tuneli 200 metr, T11 tuneli 320 metr və T12 tuneli 370 metr uzunluğunda olacaq.

Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolu boyunca torpaq yatağı üçün təməlin hazırlanması, yamaqların formaya salın-

ması, 12 düzbucaqlı və 4 dairəvi borunun inşası işləri də davam etdirilir.

Kəlbəcər və Laçın rayonlarını birləşdirən avtomobil yolu 2, 3 və 4 hərəkət zolaqlı olmaqla, birinci, ikinci və üçüncü texniki dərəcəyə uyğun olaraq inşa edilir. Yolun ilk 38 kilometrlik hissəsində suların ötürülməsini təmin etmək məqsədilə ümumi uzunluğu 3348 metr olan 60 dairəvi boru, həmçinin zəruri yerlərdə ümumi uzunluğu 1038 metr olan 9 avtomobil körpüsünün inşası nəzərdə tutulur.

Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolu başlanğıcını Kəlbəcər rayonunun Qamışlı kəndindən götürməklə işğaldan azad edilmiş Laçın rayonunun ərazisindən keçir. Yeni yol bu rayonların bir çox yaşayış məntəqələri ilə yanaşı, rayon mərkəzinə və yenidən inşasına başlanılmış Laçın Beynəlxalq Hava Limanına qədər rahat gediş-gəlişi təmin edəcək.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev sentyabrın 21-də Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolunun 35-ci kilometrliyində Laçın Beynəlxalq Hava Limanına 2400 metr uzunluğunda giriş tunelinin inşası ilə tanış olub, 110/35/10 kV-luq "Laçın" Qovşağ Yarımstansiyasının təməlini atıb, Laçın şəhərində Azərbaycan Bayrağını ucaldıb.

Azərbaycan sərhədlərini özü müəyyənləşdirəcək

Tarixi faktlar, həqiqətlər və xəritələr ölkəmizin haqlı tələbini əks etdirir

Sentyabrın 21-də Laçın rayonuna səfər edən Prezident İlham Əliyev mühüm obyektlərin təməllərinin mərəsimində iştirak edərkən burada görülən işlərlə tanış oldu.

Laçın şəhərində Azərbaycan bayrağını ucaldıqdan sonra çıxış edən dövlət başçısı ermənilərin son tərbiyələrindən söz açaraq bəyan etdi ki, Azərbaycan əsgəri öz yerində özəli torpağını qoruyur. Azərbaycan Ordusunun, guya, Ermənistan ərazilərinə daxil olması ilə bağlı ittihamların isə heç bir əsası yoxdur: "Birincisi, əgər sərhəd onların dediyi yerdə idisə, sərhədi quraydılar, sərhəd xətlərini inşa edəydilər, kommunikaşiyaları, mühəndis işlərini quraydılar. Onlar hesab edirdilər ki, bütün Qarabağ və Zəngəzur onlara qalacaq. Məhz buna görə Azərbaycan-Ermənistan sərhədində heç bir iş görməmişdilər".

Xəritələr də Ermənistanın ərazilərimizdə qeyri-qanuni məskunlaşma apardığını təsdiqləyir

Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü Aydın Mirzəzadə qəzetimizə açıqlamasında Prezidentin Laçına səfərinə səfərinin tarixi səfər adlandırılıb. Deputatın sözlərinə görə, Ali Baş Komandanın Laçın şəhərinə ilk səfəri zamanı, digər bölgələrdə olduğu kimi, Laçın şəhərində və Zabux, Sus kəndlərində də erməni vandalizminin izlərinin görüldüyünü nəzərə çarpdırdı. Bu görüntülər bir daha təsdiq edir ki, ermənilər ancaq işlərinin qeyri-qanuni məskunlaşdıqları yerdə nisbətən uyğun şərait yaradıblar, qalan yerlər barbarcasına dağıdılıb, viran qoyulub. Yeni erməni işğalının nə demək olduğunu bir daha sübuta yetirən görüntülər ortadadır. Cənab Prezident də Laçının bərpa edilməsi istiqamətində işlər görüldüyü barədə ictimaiyyəti məlumatlandırır və laçınların gələcək ilin sonuna qədər səhərə qayıda biləcəyinə dair anons verib. Bu onu göstərir ki, görülən işlər genişmiqyaslıdır, əhəlinin yaşaması üçün şərait yaradılacaq, iş yerləri açılacaq və laçınlar doğma şəhərləri ilə qürur duyacaqlar.

Aydın Mirzəzadə deyir ki, dövlət başçısı 13 sentyabrda baş verən hadisələrə də toxunaraq Ermənistanın iddialarının əsası olduğunu bir daha bəyan etdi. Çünki ortada tarixi xəritələr var və bunlar Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin tutduğu mövqələrin bizə məxsus olduğunu göstərir: "Əvvəla, Ermənistan dövləti tarixi Azərbaycan torpaqlarında yaradıblar. Ümumiyyətlə, onların bu ərazilərə heç bir aidiyyəti yoxdur. Həmçinin Ermənistan sərhədlərini pozduğunu iddia etsə də, heç bir yerdə sərhəd nişanları qoyulmayıb. Əldə olan xəritələr də Ermənistanın həmin ərazilərdə qeyri-qanuni şəkildə məskunlaşma apardığını göstərir".

Sərhədlərinin tam olmayan bir dövlətin sərhədlərini pozduğunu iddia etməsinin heç bir əsası olmadığını vurğulayan deputat deyir ki, Azərbaycan bununla bağlı kifayət qədər ciddi faktlar ortaya qoya bilər.

Aydın Mirzəzadənin fikrincə, Prezidentin Laçına səfəri bir daha Azərbaycanın öz torpaqlarına sahib çıxdığını, torpaqlarını heç kimə güzəşt etməklə fikrində olmadığını və bundan sonra da özünü milli maraqlarını, suveren hüquqlarını yüksək səviyyədə qoruyacağını əyani şəkildə göstərir. Dövlət başçısının Laçına səfəri Azərbaycanın öz hüquqlarına sahib çıxmasının daha bir nümunəsidir.

Azərbaycan bir qarış torpağını da Ermənistanla güzəştə getməyəcək

Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü Elşad Mirbəşiroğlu qəzetimizə açıqlamasında Prezidentin Laçında səfərdə olan zaman sərhədlərin delimitasiya və demarkasiyası ilə bağlı çox vacib məqamlara toxunduğunu qeyd edir. Deputat dövlət başçısının nitqindən istiqamət götürərək bildirir ki, Azərbaycan XIX, XX əsrə aid xəritələri toplayıb və orada kimin harada yerləşdiyini aydın şəkildə göstərir. Ona görə də bu gün bizə kimsə hər hansı irad tuta, təsir edə bilməz. Azərbaycan Prezidenti dedi ki, Ermənistan vaxtilə sərhədləri müəyyənləşdirmək fikrində olmayıb. Düşündürdü ki, Qarabağ və Zəngəzur onlara qalacaq. Biz öz torpaqlarımızı işğaldan qurtarmaqla heç bir halda ərazimizin bir qarışını belə Ermənistanla güzəşt etməyəcəyimizi təsdiqlədik. Cənab Prezidentin səsləndirdiyi fikirlərdən anlayırıq ki, sərhəd məsələsində Azərbaycan özünü aid hər qarış torpağı nəzarətə götürmək əzmindədir. Ermənistanın sentyabrın 13-də növbəti tərbiyələrinin qarşısını alan zaman sərhəd boyunca etibarlı mövqələrimizi təmin etdik.

Elşad Mirbəşiroğlu deyir ki, bu gün Murov dağından Araz çayına qədər ərazilərdə tam nəzarətə həyata keçirmək imkanındayıq. Bu da Azərbaycanın hərbi mövqələrini gücləndirir.

Deputat hesab edir ki, hərbi mövqələrimizin gücləndirilməsi Azərbaycanın danışıqlar masasında da siyasi mövqələrini əhəmiyyətli dərəcədə möhkəmləndirir. Prezident bir daha nümayiş etdirdi ki, sərhədlərin delimitasiya və demarkasiyasına ədalətli şəkildə nail olacaq. Sərhəd xəttinin haradan keçdiyini Azərbaycanın toplanmış olduğu xəritələr üzrə müəyyənləşdirəcək. Bu istiqamətdə Azərbaycanla kimsənin təsir etməsi mümkün deyil. Prezident İlham Əliyev həmçinin beynəlxalq təşkilatlara, ayrı-ayrı dövlətlərə də mesaj göndərdi. Çünki vaxtilə onların nümayiş etdikləri mövqə Ermənistanın özünü tam cəzasızlıq şəraitində hiss etməsinə gətirib çıxarıb. Buna görə də tərbiyələrinin davam etdirilir.

Bütün bunlar göstərir ki, Ermənistan hər nə qədər sülh prosesinə əngəl olmaq üçün tərbiyələr törətsə də, sərhədlərin delimitasiya və demarkasiya işini yubutmağa çalışsa da, məkrli niyyətinə nail ola bilməyəcək. Azərbaycan hər zaman olduğu kimi, bu məsələdə də öz milli maraqlarını, ərazisinin suverenliyini qətiyyətlə təmin edəcək. Buna nail olmaq üçün ölkəmizin həm siyasi, həm də hərbi gücü var.

Əsmər QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

Azərbaycan "yaşıl enerji" istehsalına da sanballı töhfələr verəcək

Bərpaolunan enerjinin istifadə getdikcə dünyada özünə daha geniş yer alır. Beynəlxalq Enerji Agentliyinin proqnozuna görə, dünyanın enerji sistemi "xalis sifir" emissiyalarla çıxır və irəliləyərək, əsrin ortasında elektrik enerjisi istehsalının 90 faizə qədər bərpaolunan enerji mənbələrinin payına düşür. Bunun da 70 faiz günəş və külək enerjisi mənbələrindən alınır.

ron" Külək-Elektrik Stansiyasının tikintisinə start verilib. Daha sonra - martın 15-də Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin (BƏƏ) "Masdar" şirkəti ilə "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyasının təməli qoyulub. Perspektivdə yeni layihələrin gerçəkləşməsi dayanır. Belə ki, ölkəmiz "yaşıl enerji" siyasətinə münasibətdə uzunmüddətli hədəflər müəyyən edib.

Bərpaolunan enerji sahəsində zəngin təcrübəsi olan xarici şirkətlər də Azərbaycanın dayanıqlı, ucuz və ekoloji cəhətdən təmiz enerji növləri ilə təmin edilməsi prosesinə inamla qoşulublar. Xüsusilə Prezidentimizin işğaldan azad edilmiş əraziləri "yaşıl enerji" zonası elan etməsi böyük maraq doğurur. Məsələn, bəzi şirkətlər Cəbrayıl rayonunda tikiləcək 200 meqavatdan çox gücə malik olan günəş-elektrik stansiyası layihəsi ilə bağlı məsələlər uğurla həll edilib.

Bir sıra digər ölkə və şirkətlərin də Azərbaycanla bu sahədə əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq etmək istəyə bilmələri, bu gün bərpaolunan enerji növlərinə sərmayə qoyuruq. Nə üçün? İlk növbədə, ona görə ki, bu, ən təmiz enerji növüdür. Düzdür, təbii qaz da təmiz enerji növüdür və biz Azərbaycanda elektrik enerjisini istehsal etmək üçün hazırda ancaq təmiz enerji növlərindən istifadə edirik, məzəndən istifadə etmirik, kömürdən istifadə etmirik. Halbuki bir çox ölkələr bu məhsullardan istifadə edirlər. Biz təbii qazdan, sudan, günəşdən, küləkdən istifadə edirik. Bunu nəzərə alaraq gələcəkdə ölkəmizə enerji qorumaq üçün biz mütləq bərpaolunan enerji növlərinə yönəlməliyik."

Bu sahənin inkişafı üçün Azərbaycanın da geniş imkanı və potensialı var. Odu ki, ölkəmizdə həmin məsələyə xüsusi diqqət yetirilir. Prezident İlham Əliyev bu barədə demişdir: "Adətən bu sahəyə ölkələr daha ciddi fikir verir ki, o ölkələrdə təbii enerji resursları yoxdur, ya azdır, ya da ki, çatmır. Ona görə qazı və neft məhsullarını əvəzləmək üçün ölkələr məcburən bu sahəyə fikir verirlər, investisiyalar qoyurlar. Bizdə isə əksinə, biz özümüzlə və tərəfdaşlarımızı bundan sonra ən azı 100 il ərzində təbii qazla təchiz edə bilirik. Buna baxmayaraq, bu gün bərpaolunan enerji növlərinə sərmayə qoyuruq. Nə üçün? İlk növbədə, ona görə ki, bu, ən təmiz enerji növüdür. Düzdür, təbii qaz da təmiz enerji növüdür və biz Azərbaycanda elektrik enerjisini istehsal etmək üçün hazırda ancaq təmiz enerji növlərindən istifadə edirik, məzəndən istifadə etmirik, kömürdən istifadə etmirik. Halbuki bir çox ölkələr bu məhsullardan istifadə edirlər. Biz təbii qazdan, sudan, günəşdən, küləkdən istifadə edirik. Bunu nəzərə alaraq gələcəkdə ölkəmizə enerji qorumaq üçün biz mütləq bərpaolunan enerji növlərinə yönəlməliyik."

Prezident İlham Əliyevin bərpaolunan enerji mənbələrini ölkənin inkişafında strateji prioritet kimi müəyyənənlərindən "yaşıl enerji" kursu uğurla həyata keçirilib. Hazırda Azərbaycanda bərpaolunan enerji növlərinin inkişafı istiqamətində davamlı layihələr reallaşır. Bu ilin yanvar ayında Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının "ACWA Power" şirkəti tərəfindən inşa ediləcək 240 MVt gücündə "Xızı-Ənşə-

və səlahiyyətli səfəri Ralf Horlemann ilə görüşdə də iki ölkə arasında enerji əməkdaşlığının yeni istiqamətlər üzrə inkişafı perspektivlərindən danışılıb.

Görüş zamanı Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında imzalanan enerji sahəsində strateji tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumunun əhəmiyyətinə toxunulub. Bu sənədin Almaniyaya şirkətlərinin Azərbaycanın enerji sektoruna, xüsusilə "yaşıl enerji" sahəsinə yönəlməsi üçün bir mesaj olduğu vurğulanıb. Azərbaycanın bərpaolunan enerji layihələri barədə məlumat verilib. Alman şirkətlərinin ölkəmizə missiyasının təşkil edilib və şirkətlər bərpaolunan enerji sahəsində həyata keçiriləcək layihələrdə iştirakə dəvət olunub.

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfəri Məhəmməd Əl Bluşi ilə görüşdə ölkəmizdə enerji sahəsində həyata keçirilən yerli və qlobal əhəmiyyətli layihələr, o cümlədən elektroenergetikamızın inkişafı və bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadənin genişləndirilməsi istiqamətində görülən işlər barədə danışılıb. BƏƏ-nin "Masdar" və "TAQA" şirkətləri ilə müvafiq əməkdaşlıq və cari layihələrin icra vəziyyəti nəzərdən keçirilib. İki ölkə arasında "yaşıl enerji" əməkdaşlığı enerjinin keyfiyyətini artırmaq üçün müzakirə aparılıb.

Belçika Krallığının energetika naziri Tinne Van der Straeten ilə görüş isə onlayn formatda oldu. Qlobal enerji gündəliyində olan məsələlər və Azərbaycanın enerji istehsalı və ixracı istiqamətində həyata keçirdiyi tədbirlər nəzərdən keçirilib. İki ildən az bir vaxtda "Cənub qaz dəhlizi" ilə Avropa ölkələrinə artan dinamika üzrə təbii qaz tədarük edildiyi, enerji sahəsində Avropa İttifaqı ilə yenilən-

miş Strateji Tərəfdaşlıq Sənədinə uyğun hazırda layihənin ötürülməli gücünü artırılmasının prioritetliyi qeyd olunub.

Eyni zamanda Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyinin təminatına növbəti perspektiv töhfəsi kimi Xəzər dənizinin külək enerjisi potensialının Şərqi Avropaya ixracı ilə bağlı planları diqqətə çatdırılıb. Həm təbii qaz tədarükünün artırılması, həm də külək enerjisinin ixracı üçün infrastruktur investisiyaların yatırılmasının və əməkdaşlığın vacibliyi vurğulanıb. Bu istiqamətdə Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında enerji dialoqunun əhəmiyyətindən bəhs edilib.

"Serbiya Azərbaycandan elektrik enerjisi idxal etməyi nəzərdə tutur." Bu sözləri isə Serbiyanın Baş nazirinin müavini - energetika və mədənçilik sənayesi naziri Zorana Mixayloviç Belqradada deyib.

Nazir bildirib ki, Serbiyanın "Elektroprivreda Srbije" (EPS) dövlət enerji şirkəti Azərbaycandan 2600 meqavat-saat elektrik enerjisinin alınması ilə bağlı razılığa gəlib. Z.Mixayloviç hazırda rəsmi Belqradın həmin elektrik enerjisinin nəqli üçün Türkiyə ilə danışıqlar apardığını da qeyd edib.

Xatırladaq ki, Serbiya Prezidenti Aleksandr Vuçiq Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın sentyabrın əvvəlində Balkan regionuna səfəri zamanı Türkiyəli həmkarından Azərbaycanın elektrik enerjisinin Bolqarıstan üzərindən Serbiyaya ötürülməsində kömək istəyib.

Bütün bunlar göstərir ki, dünyaya səs salan neft-qaz və ixrac, neqliyyat-kommunikasiya layihələrini həyata keçirmək ölkəmiz yaxın zamanlarda gələcəyinin enerji - "yaşıl enerji" istehsalı sahəsinə də öz sanballı töhfəsini verəcək.

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

Azərbaycan-Səudiyyə münasibətləri yüksək səviyyədədir

Yaxın və Orta Şərqi, bütövlükdə ərəb dünyasının böyük dövlətlərindən biri olan Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı həm də islam dininin beşiyidir. Buna görə də Yer kürəsi əhalisinin dörddəbirini təşkil edən 1,8 milyard müsəlmanın həmişə diqqət mərkəzində olan müqəddəs bir diyardır. Ərəblərin tarixi vətəni olan bu diyarda ibtidai insanların ilk izləri 600 min il bundan əvvəl gedib çıxır. Məhz qədim tarixə və zəngin mədəniyyətə söykən ərəblər öz əraziarını çiçəklənən bir diyara çevirmişdir.

Hazırda dünyanın müxtəlif qitələrində Səudiyyənin adı gələndə insanların gözləri öndündə donor ölkə, qlobal iqtisadi layihələrin, investisiya və humanitar yardımların müəllifi canlanır. Asiya və Afrika regionlarında bir sıra iqtisadi və humanitar bəhrələrin aradan qaldırılmasında, savadsızlığın ləğv edilməsində, geri qalmış müsəlman ölkələrində təhsilin inkişafında stimullaşdırılması sahəsində rəsmi Ər-Riyadın fəaliyyəti təqdir olunur.

Ərazisinə görə Almaniyadan beş dəfə böyük olan bu ölkə özünün geosiyasi və geoiktisadi mövqeyi ilə mühüm əhəmiyyət kəsb edir. O, eyni zamanda neft emalı üzrə dünya liderinə çevrilmiş və enerji sahəsində dünya siyasətində söz sahiblərindən biri olmuşdur. Bu amil onun iqtisadiyyatının yüksəlməsinə və inkişafına təkan vermişdir. Səudiyyə Ərəbistanının iqtisadiyyatı bu ilin ikinci rübündə 11,8 faiz böyüyərək 2011-ci ildən bəri on sürətli artım olmuşdur.

Təsədüfi deyil ki, 2021-ci ildə ümumi daxili məhsulun həcmi 834 milyard dollar olmuşdur. Nəticədə adambaşına düşən ümumi daxili məhsulun həcmi 19.018 dollar təşkil etmişdir. 2022-ci ilin ikinci rübündə ölkənin qızıl ehtiyatları 323 ton çatmışdır. 2022-ci ilin iyuluna olan məlumata görə, ölkənin beynəlxalq valyuta ehtiyatları 464,053 milyard dollar təşkil etmişdir.

Gündən-günə çiçəklənən bu ölkə növbəti ərəb və islam dünyasında, eyni zamanda beynəlxalq münasibətlər sistemində özünəməxsus mühüm rol oynayır. Son zamanlar geniş quruculuq və tikinti işləri, meqa layihələrin həyata keçirilməsi nəticəsində Səudiyyə Ərəbistanında işsizlik 2008-ci ildən bəri on aşağı səviyyəyə enmişdir.

Möhtəşəm "Vision-2030" proqramının reallaşdırılması ölkənin sığınacaq inkişafını nəzərdə tutur, özündə böyük dəyişiklikləri ehtiva edir. Bu proqram çərçivəsində yeni əyləncə mərkəzlərinin yaradılmasına və beynəlxalq turizmin genişləndirilməsinə 64 milyard dollar investisiya qoyulması nəzərdə tutulmuşdur.

Azərbaycan Respublikası dövlət müstəqilliyi əldə edəndən sonra özünün xarici siyasət kursunda Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı ilə münasibətlər mühüm yer ayırmışdır. Təsədüfi deyil ki, rəsmi Ər-Riyad 1991-ci il dekabrın 30-da Azərbaycanın müstəqilliyini tanıdı. 1992-ci il fevralın 24-də isə iki ölkə arasında diplomatiya münasibətləri quruldu. 1994-cü ilin aprel ayında Azərbaycanın Səudiyyə Ərəbistanında səfirliyi fəaliyyət göstərməyə başladı.

Az sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin 1994-cü ilin iyulunda Səudiyyə Ərəbistanı Krallığına səfəri iki dövlət arasında münasibətlərin inkişafı üçün möhkəm təməl qoydu. Bu dövrdən başlayaraq iki ölkə arasında siyasi, iqtisadi, ticarət, investisiya, mədəniyyət, idman sahələrində əlaqələr sürətlə inkişaf etməyə başladı.

1994-cü il noyabrın 21-də Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının Türkiyədə və eyni zamanda Azərbaycanda səfiri akkreditə edildi. 1999-cu ilin iyun ayında isə Səudiyyə Ərəbistanının Azərbaycanda səfirliyi fəaliyyət göstərməyə başladı. Tezliklə qarşılıqlı münasibətlər beynəlxalq saziş və müqavilələrlə tənzim olunmağa başladı. 20 sentyabr 1994-cü ildə Bakıda "Əsrin müqaviləsi" imzalananda zaman Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı da bu müqavilədə təmsil olundu. Enerji sahəsində ikitərəfli əlaqələr də inkişaf etməyə başladı.

2015-ci ilin apreldə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Səudiyyə Ərəbistanına səfəri iki ölkə arasında münasibətləri yeni səviyyəyə yüksəltdi, əlaqələr daha da möhkəmləndi. Bu səfər gedində bir sıra mühüm sənədlər də imzalandı. Ümumiyyətlə, qarşılıqlı əlaqələrin möhkəmlənməsində Prezident İlham Əliyevin və İki Müqəddəs Ocağın Xadimi, Səudiyyə Ərəbistanının Kralı Salman bin Əbdüləziz Al Səudun mühüm rolu olmuşdur. Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, "güclü islam həmrəyliyinə əsaslanan Azərbaycan-Səudiyyə Ərəbistanı münasibətləri xalqlarımızın mənafeyinə uyğun olaraq həm ikitərəfli qaydada, həm də beynəlxalq təsəvvürlə, xüsusən BMT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və Qoşulmama Hərəkəti çərçivəsində bundan sonra da müvəffəqiyyətli davam edəcəkdir".

İki ölkə arasında siyasi münasibətlərin yaxşılaşması müxtəlif dövlət qurumları arasında da birbaşa əlaqələrin inkişafına müsbət zəmin yaratdı. 2021-ci il martın 10-da Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının ölkəmizdəki səfiri, xalqımızın yaxın dostu Həməd bin Abdullah bin Səud bin Xudeyri ilə görüşüb müzakirələr apardı. Hazırda iki ölkə xalqlarının mənafeyinə cavab verən bu münasibətlər parlamentlər səviyyəsində də davam etdirilir. Hər iki ölkənin qanunvericilik orqanlarında dostluq qruplarının mövcudluğu, deputatlarımızın müxtəlif soviyətli tədbirlərdə görüşləri qarşılıqlı maraqlı doğuran məsələlərin müzakirəsi baxımından əhəmiyyət kəsb edir.

Atamoglan MƏMMƏDLİ, BDU-nun dosenti

Geri qaytarılan ƏDV məbləği artıb

Amma bəzi çatışmazlıqlar da var

Artıq iki ildən çoxdur ki, ticarət və ya işə obyektindən alınmış mallara görə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin (ƏDV) bir hissəsi istehlakçılara geri qaytarılır. Vətəndaşların əksəriyyəti "ƏDV geri al" sistemindən istifadə edir.

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin məlumatına əsasən, bu günə qədər alınmış mallara görə ödənilmiş ƏDV-nin bir hissəsinin qaytarılması üçün www.edvgerial.az portalında 1,9 milyondan çox istifadəçi qeydə alınıb. Ölkədə əlavə dəyər vergisinin geri qaytarılmasının təbii edildiyi vaxtdan cari ilin sentyabrına qədər istehlakçılara ümumilikdə 305,5 milyon manatdan çox, təkcə bu ilin yanvar-avqust aylarında isə 133,6 milyon manatdan çox ƏDV məbləği geri qaytarılıb.

ƏDV-nin geri qaytarılması prosesinin iki ildən çoxdur ki, davam etməsinə baxmayaraq, bununla bağlı problemlər hələ də müşahidə olunur. Bəzən satıcılar çeki alıcıya verməkdən yayınır, bəzən isə çeklərin ikinci surətini çıxararaq alıcıdan əvvəl ƏDV-ni öz hesablarına yükləyirlər. Bəzi istifadəçilər iddia edirlər ki, onlar ƏDV çeklərindən əsasən böyük mağazalarda yararlanıblar. Kiçik marketlərdə isə yeni növ kassa aparatları olmur.

İstehlakçılara çekin təqdim edilməməsi məsuliyyətsizlikdir

Vergi Məcəlləsinin 2020-ci ildə təsdiq edilmiş yeni qaydasına əsasən, qaytarılan ƏDV nağdsız

ödənişlər üzrə 15 faiz, nağd ödənişlər üzrə isə 10 faiz müəyyən edilib. Nəzərdə tutulan tədbirlərin təbii inkişafı nəzərdə tutulmuş sahələrdə alıcılara çek təqdim olunması mütləqdir.

Nəzərdə tutulan aparatları və ya ciddi hesabət blankları təbii edilmədən əhali ilə pul hesablaşmalarının aparılması, alıcıya çekin verilməməsi və ya çekdə alıcının ödədiyi məbləğdən daha aşağı məbləğin göstərilməsi qansuzdur. Eyni zamanda POS-terminalların məcburi olduğu obyektlərdə onların quraşdırılmamasına və terminal quraşdırılmış obyektlərdə nağdsız ödənişlərin qəbulundan imtina edilməsinə görə maliyyə sanksiyası nəzərdə tutulur.

Mövzu ilə bağlı "Azərbaycan" qəzetinin əməkdaşına danışan Milli Məclisin deputatı Vüqar Bayramov deyib ki, əlavə dəyər vergisinin alıcılara geri qaytarılmasının əsas məqsədi xidmətlər sektorunda, eləcə də ictimai işə obyektlərində şəffaflığın təmin edilməsinə və vətəndaşların plastik kartlardan istifadə vərdislərini artırmaqla bağlıdır. ƏDV-nin geri alınması layihəsinin əsas məqsədi şəffaflığın təmin edilməsi olduğuna görə qismən və ya kifayət qədər şəffaflığa nail olunmuş sahə-

lər "ƏDV geri al" layihəsindən çıxarılıb. Çünki bəzi sahələrdə ödənişlərin həyata keçirilməsində müəyyən nizam onsuz da formalaşmışdır. Daha çox intizam ehtiyac duyulduğu yeni sahələrə isə əksinə, "ƏDV geri al" konsepsiyası tətbiq olunmağa başlanılıb. Yəni dövlət məhz bu vasitələrlə həmin sahələrdə də qeyri-qanuni ödənişlərin, vergidən yayınmaların qarşısını alması prosesinde istehlakçıların iştirakını təmin etmək istəyir. Mövcud layihənin digər məqsədi həm də nağdsız ödənişlərin stimullaşdırılmasıdır. Bunun effektivliyi müəyyən qədər görməyə başlanmışdır. Nəzərə almaq lazımdır ki, nağd ödənişlər üzrə ƏDV-nin qaytarılması mexanizminin tətbiq edilməsi hər zaman diqqət mərkəzindədir. Növbəti ildən etibarən plastik kartlarla alış zamanı ƏDV-nin daha çox faizlə qaytarılmasının reallaşdırılması gözlənilir. Əlavə dəyər vergisinin hesablamı qaytarılması elektron müzakirə sistemi ilə həyata keçirilir. Monitorinqlər göstərir ki, onlayn platformaların yığılması ilə bağlı vətəndaşların müzakirələri daha çoxdur. Nəzərə almaq lazımdır ki, ƏDV-nin geri alınması üçün elektron sistemə müzakirələr də kətiləyi xarakter daşıyır. Ona görə də istifadəçi sayının artdığını nəzərə alaraq elektron sistem növbəti mərhələdə təkmilləşdirilə bilər.

Prosesdə şəffaflıq yaranıbmı?

İqtisadçı Eldəniz Əmirovun sözlərinə görə, ƏDV-nin geri alınması layihəsinin əsas məqsədi şəffaflığın təmin edilməsi olduğuna görə qismən və ya kifayət qədər şəffaflığa nail olunmuş sahə-

lilər "ƏDV geri al" layihəsindən çıxarılıb. Çünki bəzi sahələrdə ödənişlərin həyata keçirilməsində müəyyən nizam onsuz da formalaşmışdır. Daha çox intizam ehtiyac duyulduğu yeni sahələrə isə əksinə, "ƏDV geri al" konsepsiyası tətbiq olunmağa başlanılıb. Yəni dövlət məhz bu vasitələrlə həmin sahələrdə də qeyri-qanuni ödənişlərin, vergidən yayınmaların qarşısını alması prosesinde istehlakçıların iştirakını təmin etmək istəyir. Mövcud layihənin digər məqsədi həm də nağdsız ödənişlərin stimullaşdırılmasıdır. Bunun effektivliyi müəyyən qədər görməyə başlanmışdır. Nəzərə almaq lazımdır ki, nağd ödənişlər üzrə ƏDV-nin qaytarılması mexanizminin tətbiq edilməsi hər zaman diqqət mərkəzindədir. Növbəti ildən etibarən plastik kartlarla alış zamanı ƏDV-nin daha çox faizlə qaytarılmasının reallaşdırılması gözlənilir. Əlavə dəyər vergisinin hesablamı qaytarılması elektron müzakirə sistemi ilə həyata keçirilir. Monitorinqlər göstərir ki, onlayn platformaların yığılması ilə bağlı vətəndaşların müzakirələri daha çoxdur. Nəzərə almaq lazımdır ki, ƏDV-nin geri alınması üçün elektron sistemə müzakirələr də kətiləyi xarakter daşıyır. Ona görə də istifadəçi sayının artdığını nəzərə alaraq elektron sistem növbəti mərhələdə təkmilləşdirilə bilər.

İqtisadçı əlavə deyib ki, alıcılar QR kodların olduğu kassa çeklərini ala bilmədikdə Dövlət Vergi Xidmətinə və ya digər aidiyyəti qurumlara şikayət ünvanlaya bilərlər. Müəyyən zaman kəsiyində bütün şikayətlər baxılır. Lakin ödənişlər zamanı ƏDV miqdarının böyük olmadığını nəzərə alaraq deyə bilərik ki, vətəndaşlar bir neçə qəpikdən ötrü vaxtlarını itirmək istəməzlər, əsəblərini qorumağa çalışırlar. Ona görə də çeklərlə bağlı problem yaranırdıqda

alıcılar şikayətlərini kassa işçilərinə deməklə kifayətlənirlər.

Yeni növ kassa aparatları ilə təminat önəmlidir

E.Əmirov bildirib ki, çeklərin bözülərində ƏDV-nin geri alınması üçün kodun olmaması köhnə kassa aparatları ilə əlaqədardır. Yeni növ kassa aparatlarından çap edilən çeklərin üzərində ƏDV-nin geri alınması üçün xüsusi kod olur. Bir müddət əvvəl də aidiyyəti qurum yeni növ kassa aparatlarının ilin sonuna qədər bütün respublikanı əhatə edəcəyi ilə bağlı açıqlama verib. Səvindirici haldır ki, yeni növ kassa aparatlarında istifadə edilən satıcıların sayı da artmaqdadır. Məsələn, 2022-ci ilin ilk 4 ayında yeni növ kassa aparatları ilə olan dövriyyə 6.1 milyard manat təşkil edib. Bu, ötən ilin ilk 4 ayı ilə müqayisədə 42 faiz çoxdur. Yeni növ kassa aparatlarının dövriyyəyə girməsi ƏDV-nin geri alınması ilə bağlı proseslərdə daha çox irəliləyişə səbəb ola bilər.

Ekspertin sözlərinə görə, layihə çərçivəsində ümumilikdə 305,5 milyon manatlıq ƏDV məbləği geri qaytarılıb da, bunun faydasının ölənməsi üçün indikator mövcud deyil. Şəffaflıqna nəticədə enerji yığılımı artıb, amma artmış vergi yığılımının neçə faizinin məhz ƏDV-nin geri alınmasından toplanıldığı məlum deyil. Lakin bu layihənin effekti təkcə yığılan vəsaitin dəyəri ilə ölçülməməlidir. Layihə vergi ödəyicilərinə müəyyən nizam-intizamın da yaradılmasına səbəb olub.

Nəzrin QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

"İlham Əliyev bizə tarixin ən acı məğlubiyyətlərini yaşadır"

Azərbaycan Prezidentinin Laçından verdiyi bəyanatlar ermənilərdə təşvişi daha da artırır

Ermənistanı qorxuya salan növbəti məqam Prezident İlham Əliyevin Şərqi Zəngəzura növbəti səfəri, Laçın şəhərində Azərbaycan bayrağını ucaltması olub. Bu, Ermənistanla təşvişi daha da artırır. Azərbaycan Prezidentinin bəyanatlarından sonra açıq şəkildə qeyd olunur ki, Nikol Paşinyanın cəfəng sözləmələri, rəsmi İrəvanın uydurduğu yalanlar daha erməni xalqı tərəfindən qəbul olunmur.

İlham Əliyevin Laçına budəfəki səfərindən sonra sosial şəbəkələrdə paylaşılan statuslardan və verilən şərhərdən belə qənaətə gəlmək olar ki, artıq ermənilər həm hərbi, həm də diplomatiya cəhətdə Azərbaycanı daha böyük fərqə yenildiyinin gerçəkliyini anlamaya başlayırlar.

"Ermənistan Əliyev qarşısında daim məğlubdur"

Sosial mediada paylaşılan statuslardan və yazılan şərhərdən bir neçəsini diqqətinizə çatdırırıq. Siyasi ekspert Manvel Levonyan feysbuk sosial şəbəkəsində maraqlı paylaşımı ilə diqqət çəkib: "İlham Əliyevin Laçına səfərini, verdiyi mesajları internetdən izlədim. Bir daha əmin oldum ki, biz biabırçasına uduzmuşuq. Əgər erməni olmasaydım, Əliyevin hər dediyinə inanardım. O, həmişə olduğu kimi, bu dəfə də Laçından verdiyi mesajlara yaxşı hazırlaşmışdı, jestlərinin dili savadlı seçilmişdi. Mühəribədən sonra diplomatiya sahəsində də o, bizə yenə əks-zərbələr vurdu. Əliyev növbəti dəfə Laçından boyan etdi ki, Qarabağ Azərbaycanıdır. Bizim rəhbərlik isə bu sahədə lazımı sərişməyə malik deyil və yarımçıq cavabları ilə özlərini gülməli vəziyyətə salırlar. Amma reallıq budur: qələbə artıq Əliyevin tərəfindədir".

İlham Əliyevin Laçındakı çıxışı izləyən, profilinə baxdıqda isə restoran sahibi olduğu nəzərə çarpan Qaşik Ovasyan feysbuk sahifəsində yazır ki, sösləndirilən düz fikirlər niyə bəzilərin narahət edir: "Biz yalan danışırıq. Öz vətəndə mövqeyimizi nümayiş etdiririk. Çəkinmədən fikrimizi bildiririk. İstəyirlər gəlib mənə aparsınlar. Restoranımı Yerevanda (İrəvan - red.) tanımayan yoxdur. Ermənistan Əliyev qarşısında daim məğlubdur. İlham Əliyev Laçında bizim rəhbərlərimiz barədə kifayət qədər sort tonda danışır və açıq şəkildə bildirir ki, bir daha mühərribə başlarsa, Ermənistanın sonu olacaq. Amma məğlub Paşinyan indiyo qə-

dər buna qarşı hansısa tutarlı cavab verə bilməyib. Nə günlərə qaldıq. İlham Əliyev bizə tarixin ən acı məğlubiyyətlərini yaşadır". (Məyus işarəsi)

"İlham Əliyevin Laçına qayıdışı yuxularımızı qaçırdı"

İnstaqram sosial şəbəkəsində Henrix Qaparyan adlı bir nəfər beş yüz minlik bəyənması olan səhifədə Azərbaycan Prezidentinin Laçında etdiyi çıxışın yer aldığı xəbərə rəy bildirir: "Fikir verdinizsə, Laçında İlham Əliyev əlində dağdılan binaların şəkilləri ilə küçələri bir-bir gəzirdi. Yəni çox açıq mesajlar ünvanlandı. Çox qorxulu bir vəziyyətdir. Paşinyan ancaq evdə lovgalanır, hakimiyyətini qorumaq üçün daxili etirazları yatırmaqla məşğuldur. Əliyev sonuncu döyüşlərdə Paşinyanın burnunu ovub geri göndərdi. Bu günkü Ermənistan ağlar durumdadır". (Qəzəb işarəsi)

Araik Poqosyan adlı feysbuk istifadəçisi isə məkan olaraq Laçın şəhərini qeyd edərək vahimə dolu status paylaşmış: "Nə vaxta qədər belə davam edəcək? İlham Əliyevin Laçına qayıdışı yuxularımızı qaçırdı. Mühəribədə Azərbaycana uduzduğumuzu görmüşdük, indi isə daha betər günlərə düşmüşük. 15 ildən artıq yaşadığımız Laçını tərək etdik. Belə qorxu nəyə lazımdır? Harızda Sünikdəyik (Zəngəzur - red.). Atam dedi ki, hazırlaşın gələn ay Yerevana (İrəvan - red.), əmimgilə köçəcəyik".

"Laçında bayrağını ucaltdı, sırada Xankəndidir"

Tevos Petrosyan adlı feysbuk istifadəçisi paylaşdığı statusda bildirir ki, xalqın yalançı Paşinyana inamı artıq tamam tükenmiş: "Atam ehtiyatda olan hərbi zabitdir. Qeyd edir ki, İlham Əliyev Laçında da bayrağını ucaltdı, sırada Stepanakertdir (Xankəndi - red.). Həmin bölgəyə çağırılırlar, gizlənilib getmir. Deyir ki, Paşinyan Ermənistan üçün nə edib? Niyə səs-küy salmırsınız? Torpağın sahibləri geri qayıdıb". Karapet Alanyan adlı tarix müəllimi "Odnoklassniki" sosial şəbəkəsində İlham Əliyevin Laçından verdiyi bəyanatla bağlı sosial şəbəkədə paylaşımını eks olunduğu xəbərə münasibət bildirir: "Görəsən, bizim nə vaxt normal bir rəhbərliyimiz olacaq? İlham Əliyev indiyə qədər sülhdən danışa-danışa Qarabağı bizdən geri aldı. İndi isə Laçındadır. Bu gedişlə İlham Əliyevin İrəvanda qarşısına çıxacaq bir adam tapılmayacaq".

Ermənistanın xəbər agentliklərinin sosial media səhifələrində "Dostlar, İlham

Əliyevin Laçına səfərindəki çıxışlarından nə nəticə çıxardınız?" sualına çoxlu sayda münasibət bildirilib. Arsin Tevosyanın şərhini çoxlu bəyənmələrlə yadda qalıb. İxtisasca memar olduğunu qeyd edən Arsin yazır: "Dostlar, bilmirəm fikir verdiniz ya yox, ümumiyyətlə, İlham Əliyev çıxışlarında bizimkilərə meydan oxuyur. Hər dəfə rəhbərlərimizi hərbi canı adlandırır. Bu dəfə də dövlətimizi, ordumuzu vebir etdi. Paşinyanın onun cavabını verməyə cüreti çatmır. Çünki qorxaqdır. Ancaq gücü ölkəmizdəki kasıb insanlara çatır. Mənim bu sərhimə qeyri-etik ifadələr işlədilər, Paşinyana, Sarkisyanı yaltaqlanları blok edəcəyəm, şikayət edəcəyəm. Xəbəriniz olsun!".

Arsinin şərhinə fikir bildiren Samvel Ohanyanın "Səninlə tamamilə razıyam. Əliyev bizim rəhbərlərin ünvanına çıxışlarında sört sözlər deyir. Məni qnasalar da, söysələr də, bunu açıq şəkildə çəkinmədən yazacağam: İlham Əliyev Paşinyanı yenə də yerə vurdu, sonra da tərəkli" rəyi bir çoxunda qızcı yaratsa da, əksəriyyətinin bəyənmələrinə səbəb olub.

"Heyif, hər il yay aylarında İrəvandan Laçına istirahətə gedirik"

Manvel Levonyan adlı istifadəçi "Telegram" kanallarından birində Azərbaycan Prezidentinin Laçından paylaşılan videolarına yazdığı rəylə diqqət çəkib: "Ermənistan dağılır, Azərbaycan qarşısında hər gün daha çox məğlub duruma düşür, bəs bizim media orqanları niyə susur? İlham Əliyevin Laçına səfəri, verdiyi mesajlar bir erməni kimi mənə çox üzdü. Heyf, hər il yay aylarında Yerevandan (İrəvan - red.) Laçına istirahətə gedirik. Təriflədiyiniz Paşinyan buna nə cavab verəcək? Heç nə! Öz kefindədir".

Barat Stepanyan adlı istifadəçinin tviterdə paylaşımı isə daha çox "retweet" olunub: "İlham Əliyev Laçında yenidən-qurmaya başladı, əlində tikilisi binaların layihələri ilə küçələri gəzir, Ermənistanı sört mesajlar verir. Bizim baş nazir isə susur. Əliyevə tutarlı cavab verə bilmir və yaqın ki, bundan sonra da bilməyəcəm". Bu statuslara və şərhələrə daha çoxunu əlavə etmək olar. Bu faktırdır ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Laçına sonuncu səfərindən, orada səsləndirdiyi fikirlərdən şok yaşayan ermənilər sosial şəbəkələrdə Paşinyandan hesab sorurlar.

Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

"İslam mədəniyyətində birgəyaşayış təcrübəsi" mövzusunda keçirilən beynəlxalq simpozium başa çatdı

"İslam mədəniyyətində birgəyaşayış təcrübəsi" mövzusunda keçirilən beynəlxalq simpozium uğurla öz işini yekunlaşdırıb.

Bağlantı nitqi ilə çıxış edən Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru Aqil Şirinov iki-günlük simpoziumun önəmli mövzuya həsr olunduğunu söyləyərək, tədbirdə iştirak edən elm adamlarına təşəkkür edib.

Qeyd edib ki, birgəyaşayış onənsinin müxtəlif aspektlərini özümdə ehtiva edən - İslam mədəniyyətində birgəyaşayış prinsipinin konseptual çərçivəsi; birgəyaşayışın vacibliyi; birgəyaşayış mədəniyyətini gücləndirən amillər; cəmiyyətlərdə birgəyaşayış təcrübəsi; birgəyaşayış mədəniyyətinə töhfə verən nümunəvi şəxsiyyətlər; birgəyaşayış qarşısında duran maneə-

lər; müsəlman təkəkküründə cəmiyyət anlayışları; qloballaşmanın birgəyaşayışa təsiri və digər mövzularda mürəzərlər söyləyən alimlərin çıxışları gələcəkdə kitab şəklində çap olunacaq.

Kırıkkale Universiteti İslam elmləri fakültəsinin dekanı, professor Mevlüt Erten təşkilatçılara təşəkkürünü bildi-

rib. Qeyd edib ki, simpoziumda səsləndirilən tezislərə nəzər saldıqda tədbirdə birgəyaşayış onənsinin müxtəlif aspektlərdən araşdırıldığını şahidi olduq. Bildirib ki, nəşr olunancaq simpozium materialları bu onənin qorunması və gələcək nəsillərə çatdırılması baxımından xüsusi yərə malik olacaq.

Qeyd edək ki, beynəlxalq simpozium açılış mərasimi və panellərlə davam edib. Tədbirdə 100-dən çox mürəzə 10 pəndə dinlənilib. Konfransın materiallarının kitab şəklində çap olunması nəzərdə tutulub.

"Azərbaycan"

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"Azərbaycan" qəzetinə 2022-ci il üçün abunə yazılışı kampaniyası davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat
6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat
3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzlənsəniz, (012) 539-59-33 nömrəli telefona zəng vura bilərsiniz.

"Shusha Chess-2022" - Şəhriyar Məmmədov və Nana Dzaqnidze liderdirlər

Mədəniyyət paytaxtımız Şuşada görkəmli şair və xeyriyyəçi Xurşidbanu Natəvanın 190 illiyinə həsr olunan "Shusha Chess-2022" Beynəlxalq Şahmat Turniri davam edir. Gənclər və İdman Nazirliyi, Azərbaycan Şahmat Federasiyası (AŞF) və Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğunun birgə təşkilatçılığı ilə kişilər və qadınlar arasında rapid və blits üzrə keçirilən yarışda 9 ölkədən 20 tanınmış qrosmeyster təmsil olunur.

Respublika Şahmat Federasiyasının prezidenti Məhər Məmmədov beynəlxalq şahmat turnirinin açılış mərasimindən sonra jurnalistlərə açıqlama verib. O, yarışın yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu bildirdikdən sonra Azərbaycan şahmat ailəsinə təşəkkür edib. O, həm də qeyd edib ki, yarışda Türkiyədən iki şahmatçı mübarizə aparır. G.Tulayın sözlərinə görə, Şuşada olmaq çox gözəldir: "Turnir məhz burada keçirildiyi üçün, işlərimin çoxluğuna baxmayaraq, dövləti qəbul etdim. Öz torpaqlarımızı görmək, dəyərlərimizi hiss etmək mənə üçün çox qiymətlidir. Şuşada şahmat turnirində qonaq olan Türkiyə Şahmat Federasiyasının prezidenti

Bu səbəbdən təşkilatçılara minnətdarlığımı bildirirəm". Federasiya prezidenti Şuşadakı ilk beynəlxalq şahmat turnirində nəticənin önəm daşmadığını söyləyib: "Burada dünyanın ən yaxşı şahmatçıları çıxış edirlər. Mənə görə ən önəmli bu cür idmançıları Şuşada bir araya gətirməkdir. Öz evimə gəlmişəm. Şuşada olmaqdan məmnunam". Qeyd edək ki, püşkatmadan sonra yarışlara start verilib. Birinci turda kişilərin turnirində Azərbaycanlı şahmatçılar Şəhriyar Məmmədov və Vəlif Durarəyil qələbə qazanıblar, Teymur Rəcəbov İranlı Parham Maqşudlu, Rəuf Məmmədov isə FİDE dünya çempionu Rüstəm Kasımcınoğlu (Özbəkistan) görüşlərini heç-heçə başa vurublar. Qadınların yarışında türküyəli Kübra Öztürk Güvənli və qürüstənlə Nana Dzaqnidze qələbə ilə başlayıblar. Üliyevə Fə-

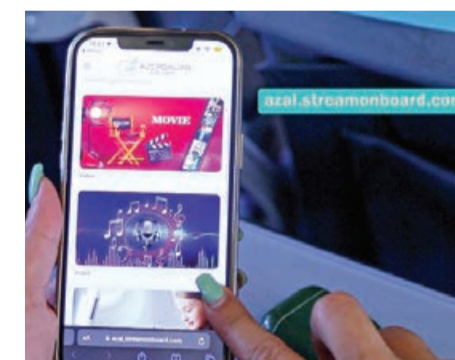
təliyə - Gülnar Məmmədova və Gövhər Beydullayeva - Xanım Balacayeva görüşlərində qalib müəyyən olub. Dünən rapid üzrə yarışlarda daha 4 tur keçirilib. 5 turdan sonra kişilərin turnirində Şəhriyar Məmmədov 10 xalla liderlik edir. İkinci yeri hindistanlı Santos Vidit (9 xal), üçüncü yeri isə Parham Maqşudlu (6 xal) tuturlar. Qadınların yarışında 5 turdan sonra Nana Dzaqnidze 9 xalla liderliyi ələ alıb. 2-4-cü yerlərdə hərəyə 6 xal toplayan Marsel Efrimski (İsrail), polşalı Yolanta Zavadskaya və Kübra Öztürk Güvənli qərarlaşıblar. Bu gün daha 4 tur keçiriləcək və rapid üzrə yarışlara yekun vurulacaq. Sentyabrın 24-də isə blits üzrə yarışlar keçiriləcək.

Rizvan CƏFƏROV, "Azərbaycan"

AZAL yeni bort - əyləncə sistemini təqdim edir

Azərbaycanın milli aviadaşıyıcısı təyyarələrin göyertəsində yeni prinsip üzrə əyləncə sistemini tətbiq etməyə başlayır.

Artıq səmərəli və faydalı vasitə ilə təyyarənin multimedia şəbəkəsinə qoşulmaq üçün mobil cihazlardan (telefon və planşet) istifadə edə, daha sonra isə birbaşa öz qadecələrində bədi və sənədli filmlərə, idman proqramlarına, cizgi filmlərə, seriallara, şou proqramlara və bir çox müxtəlif məzmunlu audio və videokontentlərə baxa və dinləyə biləcəklər. Multimedia kontentlərinə baxmaq üçün üçüncü tərəfin mobil tətbiqini yük-

ləməyə ehtiyac yoxdur, bütün əməliyyatlar mobil brauzer vasitəsilə həyata keçirilir.

İlkin mərhələdə bu sistemin "Airbus-319" və "Airbus-320" təyyarələrinin göyertələrində tətbiq edilməsi nəzərdə tutulur. Gələcəkdə digər təyyarələrin göyertəsində simsiz axını əyləncə xidmətinin tətbiqi planlaşdırılır. Uçuş zamanı əyləncə və faydalı bağlantısı artıq səyahətin ayrılmaz hissəsinə çevrilib. AZAL-a məxsus təyyarələrin göyertəsindəki multimedia kontentləri daim yenilənməkdə davam edəcək. "Azərbaycan Hava Yolları" təyyarədə yeni simsiz axını xidmətinin istifadə qaydaları haqqında videoçarx hazırlayıb: <https://youtu.be/R7aE-pCUed0>

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

Qeydiyyat nömrəsi 1
"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnməsi, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-də çap edilmişdir

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Bəhlu Həmzəyev, Mayıl Bayramov, Müasir Abdullayev və Rafiq Hüseynov Vaqif və Tofiq Abdullayevlərə qardaşları

ZAKİR İDRİS OĞLU ABDULLAYEVİN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

<p>BAŞ REDAKTOR</p> <p>Bəxtiyar SADIQOV</p>	<p>Ünvan</p> <p>AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, 11 mərtəbə</p> <p>e-mail: secretary@azerbaijan-news.az az.reklam@mail.ru azerbaijan-news@mail.ru www.azerbaijan-news.az</p>	<p>Telefonlar</p> <p>Qəbul otağı - 539-68-71, Baş redaktor müavinləri - 538-86-86, 434-63-30, 539-72-39, Məsul katib - 539-43-23, Məsul katib müavinləri - 539-44-91, Parlament və siyasət şöbəsi - 539-84-41, 539-21-00, İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,</p> <p>Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68 Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60 İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11, Fotoillüstrasiya şöbəsi - 538-84-73, Kompüter mərkəzi - 538-20-87, Mühasibatlıq - 539-59-33</p>	<p>Qeydiyyat nömrəsi 1</p> <p>"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnməsi, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-də çap edilmişdir</p>	<p>Rəsmi sənəd və çıxışlarda sözlənilənlərlə bərabər, dərc üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir</p> <p>Əyləncələrə cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır</p>	<p>Gündəlik qəzet</p> <p>Tiraj 6565 Sifariş 2656 Qiyməti 40 qəpik</p>
---	---	---	--	--	---